

am izhaja ob 4. septembru.
Stane mesečno Din 25.—; za iz-
sestavo Din 40.— nobvezeno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 5075 in 5804, ponoči tudi
št. 5034.
Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5094.
Ispravnost oddelka: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 5098
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri poštnem čeku, zavezu: Ljub-
ljana št. 11.841. — Praha čisto 78.189.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 4. septembra.

Klerikalci so zopet zavili oči proti nebu in izili polno skledo votlih besed o svojih krščanskih načelih. »Slovenec« je danes priobčil kar na dveh mestih dolgovazne tirade o osemurniku. V uvodniku govori o »izkoriščanju delavca« in o »obrambi človeka pred izrabljanjem po kapitalu«, na drugi strani pa prinaša izjavo Jugosl. strokovne zveze o nekaki njeni »straži za osemurnik delavnik«. »Slovenec« piše seveda vse to samo zato, da se »ne kvari ugled sedanje vlade«. Za drugo mu ni mar.

Glede klerikalnih »krščanskih« in moralnih načel smo imeli že dostikrat priliko se prepričati, koliko so v praktičnem življenju vredna. Ta načela so se krinka na obrazu, da potem lažje boli neusmiljeno divjajo in v tla teptajo res prava krščanska načela. »Slovenec« demagoško zlorablja prostorni šod obrtnikov proti uredbi o odpiranju in zapiranju trgovin. Razume se, da mora lopniti po SDS in predložiti stvar tako, kakor da je SDS načelno proti osemurniku in samo SLS za osemurnik. Mi smo stali vedno na stališču, da so obrtniške in delavske stanovske organizacije organizacije, ki naj so od političnih strank neodvisne. Na tem stališču stojimo tudi še danes. Zato je zlobnost, ako se »Slovenec« povzpne do trditve, »da shod proti osemurniku ni izšel iz vrst obrtniške, organizirala ga je SDS zato, da dobi priliko in nov način nastopa proti vladi in naši stranki«.

Ne zdi se nam vredno, da bi napram hinavski klerikalni zgovornosti za osemurnik ponovno podčrtavali naše stališče. SDS je s praktičnim delom, z uza-konitvijo raznih delavskih težej pokaza, kako pojmuje »praktično socijalno politiko«. SLS pa je prišla in naredila samo zmedo. Na klerikalna socijalna načela pač nihče ničesar več ne da.

Medtem, ko govoriči »Slovenec« o osemurniku, preganja policija njegovega šefa in načelnika stranke širom naše države delavstvo in delavske voditelje pod izgovorom »komunistične nevarnosti«.

Osemurnik in pa zakon o zaščiti države. Tudi to je poglavje o odkritosrčnosti klerikalnih deklaracij. G. Gosar je bil na vladi skoro dve leti. Sedaj je dr. Korošec kar predsednik vlade in živimo v popolnoma normalnih časih. Zakaj nista odpravila zakona o zaščiti države, zakaj ne ustavita samovoljnih preganjanj delavstva širom države? Hic Rhodus, hic salta!

Pa ročni davek, ki smo ga lani v Sloveniji plačali 17 milijonov, dočim znaša vsa dohodnina, ki je bila plačana za leto 1927., 23 milijonov dinarjev. Tu povejte, g. Gosar in vi ostali krščansko-socijalni pismunkli, kako ste varovali osemurnik.

Osemurnik, pa delo v državnih podjetjih, osemurnik pa železniško delavstvo, pa službeni čas finančne kontrole in tako dalje. Ko so se člani finančne kontrole prišli na ministrstvo financ, to je bilo baš v času socijalnega ministrovanja dr. Gosarja, so prejeli odgovor, da zakon o zaščiti delavcev ne veže državnih uslužbencev in da zanje ne velja...

To so dejstva, ki govorijo mnogo bolj glasno in jasno, kakor pa »Slovenec«, dr. Gosar, Ogrin in kar je še teh »krščanskih socijalcev«, katere delavstvo že tako dobro pozna, da se njihovim tiradom le smeje, klerikalce pa kolne.

Jugoslaviia in albanski kralj

Beograd, 4. avgusta. p. Glasom poročil italijanskih listov je jugoslovanski odpravnik poslov izvršil demaršo pri albanski vladi radi naziva novega kralja, ki si je »del naslov »kralja vseh Albancev«. Italijanski listi poročajo, da je napravil ta korak jugoslovenskega diplomata v vsej Albaniji zelo mučen vtis in izrazil tudi veliko ogorčenje, ker »smatrajo to za vmešavanje v notranje albanske zadeve. V krogih našega jugoslovanskega ministristva to vest zanjikajo in naglašajo, da v Tirani sploh ni bila izvršena nikakoli intervencija. Glede nove oblike vladavine v Albaniji zavzema naša vlada enako stališče, kakor ga zavzema Francija in Anglija, ki se do danes še nista izjavili o tem, ali priznata albansko kraljevinu in proglasitev Ahmeda boga Zogu za albanskega kralja.

Demisija albanske vlade

Tirana, 4. septembra (be.) Glede na spremembo vladavin eje albanski kabinet demisioniral. Ahmed Zogu je povelj sestavo novega kabineta notranjemu ministru Costa Cottu.

Rim, 4. septembra. s. Med albansko vlado in italijanskim poslanikom v Tirani so bile izmenjane zanimive note. Albanska vlada naglašava v notih svojega zunanjega ministra, da bo pogodbe in obveznosti, ki so bile v zadnjih letih sklenjene med Albanijo in Italijo, vedno izpolnjevala lojalno. Albanija bo ostala zvesta tej tesni politični antanti, ki je pokazala za mir in red na Balkanu dosedaj tako koristne uspehe...

Tržaška »Edinost« ustavljena!

Po ratifikaciji nettunskih konvencij fašisti še bolj divjajo

„Edinost“ zaplenjena, posvarjena in ustavljena. — Izhajati ne bo smela več. — Našo inteligenco mečejo v ječe in pošiljajo v pregnanstvo

Trst, 4. septembra o. Z ukrepom z dne 3. t. m. je tukajšnji prefekt sporočil danes ravnatelju »Edinosti«, da ga vnovič posvarja. Besedilo prefektovega dekreta se glasi: »Videvši v Trstu izhajajoči list »Edinost« št. z dne 17. avgusta 1928, ki je bila zaplenjena z ukrepom istega dne, upoštevajoč, da je ukrep vlade, ki predpisuje naznanitev omlačenega žita objavljen v članku pod naslovom »Rok za naznanitev omlačenega žita« v št. z dne 2. t. m., z besedami, ki mu pripisujejo namene, katerih omenjeni ukrep nima in pa z očitnim namenom oviranja vladne akcije, nadalje upoštevajoč, da vest o prenehanju poslovanja podružnice ljubljanske kreditne banke objavljene v št. z dne 2. t. m. vsebuje navedbe, ki morejo povzročiti neupravičeno vznemirjenje med prebivalstvom in končno upoštevajoč prejšnji svarili in mnenje komisije posvarim vnovič odgovornega ravnatelja lista »Edinosti« v osebi g. prof. Filipa Periča. — Prefekt: Fornaciari s. r.

Zadnje svarilo je prejela »Edinost« sredi septembra preteklega leta. Dve svarili tekom enega leta zadostujeta, da prefekt lahko odtegne odgovornemu uredniku priznanje in list ne sme izhajati, dokler merodajna oblast ne prizna novega odgovornega urednika, seveda če smatra to za uместno.

Famozna zaplemba

Tržaški prefekt je odredil nadalje tudi zaplemba današnje številke »Edinosti«, in sicer zaradi posmrtnice o tolminskem dekretu Ivana Rojca ter poročila o potovanju nadvojvodine Aoste po Krasi in Gorškem. Prefektov ukrep navaja, da se v nekrologu tendenciozno omenjajo pretvezne žalostne razmere v tukajšnjih krajih; druga vest je tendenciozna, ker ne omenja, da je bila nadvojvodinja na svojem potovanju od prebivalstva navdušeno sprejeta, posebno v Storjah na Krasi.

Ustavitev »Edinosti«

Trst, 4. septembra o. Nocoj ob 9.40 se je zglasil v uredništvu »Edinosti« vitez Locastro, poveljnik politične čete tukajšnje kvarture, v spremstvu komisarja in enega agenta, ter izročil ravnatelju »Edinosti« naslednji prefektov dekret:

Prefekt tržaške pokrajine! Upoštevajoč, da je bil odgovorni ravnatelj dnevnika »Edinosti« v osebi g. prof. Filipa Periča, posvarjen z dekretom z dne 28. julija 1927, št. 082-7508, z dne 9. septembra 1927, št. 082-8124 in z dne 3. septembra 1928, št. 082-6673 zaradi Italiji in režimu protivnega zadržanja in zaradi objavljanja napadnih in tendencioznih vesti, ki lahko povzročijo motenje javnega reda; upoštevajoč nadalje, da je list po

Aca Stanojević in Velja Vukičević

Po vesteh iz vrst glavnega odbora je sedaj tudi Stanojević obupal na Vukičevićem in pristaja na njegovo izključitev iz stranke

Beograd, 4. septembra p. Ze tolikokrat napovedana seja radikalnega glavnega odbora se tudi danes ni vršila, pač pa sta se danes dopoldne sestala Aca Stanojević in Velja Vukičević v vili znanega radikalnega prvaka Ilije Mihajlovića. Njun sestanek je trajal od pol 10. do pol 11., a po zatrevanju iz okolice Aca Stanojevića ni rodil pričakovane uspeha. Stanojević je bil po sestanku skrajno slabe volje ter je baje svojim ožjim prijateljem izjavil, da sedaj tudi sam uvideva, da je z Vukičevićem nadaljnje sodelovanje nemogoče. V prostorih Zemaljske banke se je nato vršila konferenca pravok glavnega odbora.

Tekom popoldneva se je iz okolice glavnega odbora naglašalo, da se je sedaj tudi Aca Stanojević, ki je doslej zavzemal vlogo nekakega posredovalca in pomirjevalca, popolnoma pridružil stališču glavnega odbora. O njegovem dopoldanskem sestanku z Vukičevićem se je popoldne zatrjevalo, da je Aca Stanojević zahteval od Vukičevića, naj se umakne s svojega mesta kot predsednik poslanskega kluba ter opusti vsako nadaljnjo akcijo, ki le škoduje interesom stranke in ogroža njeno enotnost. Vukičević je to zahtevo seveda odklonil in smatra se za njegov najlažnejši odgovor dejstvo, da je popoldne odptoval v Južno Srbijo ministar agrarne reforme Daka Popović, da skupno z ministrom ver Dragoš Cvetečkovićem ustanavlja policijsko-radikalne organizacije in tako utrdi Vukičević vpliv v stranki. Ko je Aca Stanojević izvedel za to postopanje Velje Vukičevića, je svoji okolici izjavil, da je pod takimi oko-

zgoraj omenjenih svarilih in po zaplem-bi izdaše z dne 17. avgusta t. l. objavil v današnji številki članke nedvoumne tendencioznosti in izrazite protinacionalne narave, zaradi katerih je bila današnja številka zaplenjena, namreč članek pod naslovom: »Smrt mlg. Ivana Rojca, tolminskega dekana« in drugega pod naslovom: »Vojvodinja D' Aosta na Gorškem«. V katerih so se namenoma zamolčale okolnosti, ki imajo važen politično-nacionalen pomen;

upoštevajoč končno, da iz vsega tega sledi trdovratno in trmasto sovražno zadržanje proti vsemu, kar je italijansko in fašistično, in ki dobiva izraz v protinacionalnem obnašanju, katerega ni mogoče več nadalje trpeti. odreja po zaslišanju komisije, o kateri čl. 2. kraljevega ukaza z dne 15. julija 1923, št. 3288 (spremenjenega v zakon z dne 31. decembra 1925 št. 2309); videvši čl. 3. omenjenega ukaza, da je odgovornemu ravnatelju »Edinosti« v osebi g. prof. Filipa Periča odtegnjeno priznanje.

V Trstu, 4. septembra 1928.

Prefekt: Fornaciari s. r. S tem je dejansko ustavljeno nadaljnje izhajanje lista, ki do odobritve novega ravnatelja ne sme več iziti. Po dosedanjih fašističnih praksi Italijanske oblasti ne bodo izdale odobrenja nobenemu Slovencu in bi mogel list kvečjemu izhajati pod vodstvom kakega fašista.

★

To so torej sadovi, ki jih je rodila ratifikacija nettunskih konvencij, ki naj bi po zatrevanju »Slovenca« in ostalih režimskih listov prinesla izboljšanje položaja naših rojakov pod Italijo in dovedla do zblizanja s fašisti.

Konfinirani inteligenti

Trst, 4. sept. o. Pristojna pokrajinska komisija je danes obsodila na konfincijo za dobo 5 let zobozdravnika dr. Dorčeta Sarđoča iz Gorice, stanujočega v Trstu, starega 30 let, dalje 29 letnega odvetočnega kandidata dr. Josipa Deklevo iz Materije, stanujočega v Trstu in 25 letnega visokošolca Romana Pahorja iz Trsta. Vsi trije so bili aretirani v soboto dne 4. avgusta takoj po umoru mlilničnika Cerkvenika iz Divače. Preiskovalni sodnik je ugotovil, da zaradi pomanjkanja indicij ni mogoče uvesti proti njim sodnega postopanja. Tržaška kvatura je predlagala konfincijo z navedbo, da so vršili protinacionalno propagando. Sklep pokrajinske komisije je bil sporočen v Rim, kjer bo notranje ministristvo določilo kraj, kamor je treba odposlati konfiniranje.

Drugi tir na beograjski progi izročen prometu

Beograd, 4. sept. p. Jutri bo izročen prometu drugi, novo zgrajeni tir na progi Beograd-Novska. Zaenkrat se bo vršil v svrhu preizkušnje proge samo promet s tovornimi vlaki, od 15. t. m. dalje pa se bo vršil na novi progi tudi redni promet potniških vlakov.

Dvorni lov

Bled, 4. septembra. n. Davi se je kralj v družbi svojega spremljevalca ponovno podal na dvorski lov na Krmo. Lov je trajal ves dan. Kralja je tudi to pot spremljala velika lovska sreča in je ustrelil dve divji kozi, njegov ordonančni oficir kapetan Feruc pa eno. Lovci so se vrnili na Bled šele z poznimi večerni uri.

Kralj Boris zaročen s princeso Giovanni

Po sofijskih vesteh se je bolgarski kralj zaročil s tretjo hčerko italijanskega kralja

Beograd, 4. septembra, p. Iz Sofije poročajo, da se je kralj Boris zaročil s princeso Giovanni, tretjo hčerko italijanskega kralja. Vesti o zaroki bolgarskega kralja z eno izmed italijanskih princes so se ponavljale že parkrat, a so se vedno izkazale kot netočne. To pot pa je v Sofiji potrjujejo. Glavna ovira za zaroko in poroko je bila v tem, da je Giovanna katoličanka, Boris pa pravoslaven, in so se zato baje zlasti vatikanski krogi upirali tej zvezi. Ovira je sedaj očitno odstranjena, ni pa še znano, na kak način. Tudi čas poroke je še neznan.

V beograjskih krogih vest o zaroki ni

vzbudila presenečenja, ker so bili na njo že pripravljeni. Splošno pa se smatra, da je prišlo da zaroke bolj iz političnih motivov, kakor pa iz medsebojne osebne simpatije.

Berlin, 4. septembra, g. »Mittagszeitung« poroča, da se je kralj Boris zaročil z italijansko princeso Giovanni. Princesa je stara 21 let; njeno ime se je v zadnjem času ponovno imenovalo, ker bi baje imela po Mussolinijevih načelih postati soproga novega albanskega kralja, čemur pa se je italijanski kralj odločno protivil. Ni izključeno, da je to pospešilo princsesino zaroko s kraljem Borisom.

Včerašnja seja vodstva KDK v Zagrebu

Razprava o vladni akciji proti komunističnemu delavstvu in o zunanjepolitičnih zadevah. — Seja vodstva se bo danes nadaljevala

Zagreb, 4. septembra, n. Danes dopoldne se je vršila v hrvatski sabornici na Markovem trgu ponovna seja vodstva KDK, ki je bila prošli petek odložena do današnjega dne. Seji so prisostvovali dr. Maček, Svetozar Pribičević, dr. Albert Kramer, Josip Predavec, Večeslav Vilder, Svetislav Popović, inženjer Avgust Košutić, Juraj Demetrović in dr. Juraj Krnjević.

Seja je trajala do 13., nakar je bila prekinjena do 18. Na dopoldanski seji je vodstvo KDK razpravljalo predvsem o komunikije ministristva notranjih del in o dozdnevni komunistični nevarnosti, nato pa o zunanjepolitičnem položaju naše države.

Člani vodstva so bili po dopoldanski

seji prav dobro razpoloženi in so se v spremstvu novinarjev napotili iz Gornjega grada v spodnje mesto. Pribičević je izjavil novinarjem, da na dopoldanski konferenci ni bilo govora o delegaciji, ki naj bi odptovala v Zenevo na zasedanje Društva narodov.

Popoldanska seja vodstva KDK se je nadaljevala šele ob 19. uri, ker je imelo najprej predsedstvo HSS svojo sejo. Večerna seja KDK je trajala do 21. ure. O današnjih sejah ni bil izdan noben komunikije. Posvetovanja se bodo nadaljevala jutri dopoldne in bo nemara ob 11. dopoldne izročil novinarjem skupen komunikije o teh dvodnevni posvetovanjih KDK.

Izmišljena »komunistična nevarnost«

Svetozar Pribičević o novem navalu policijskih persekucij komunističnega delavstva

Zagreb, 4. septembra. n. Danes popoldne je Svetozar Pribičević sprejel v »slasličarni Manon« zagrebške novinarje, katerim je dal na njihova vprašanja, kaj pravi o najnovejši policijski akciji proti komunistom, naslednje izjavo:

»Postopanje notranjega ministra je v stanju, da izzove v inozemstvu najslabši vtis o pravni in javni varnosti v naši državi. Ministristvo notranjih del gre celo tako daleč, da razglašja komunistom kot neposredno nevarnost za vsa naša državo in poziva vse one, ki so za svoj narod in državo naj se strnejo v enotno fronto. Ko je vlada četvorne koalicije aprila meseca l. 1927. prevzela državno upravo, ni bilo govora o komunistični nevarnosti. Ministristvo notranjih del ni moglo torej dvigniti težje obtožbe proti dosedanjim vladam četvorne koalicije, proti bivši Vukičevićevi kakor sedanjji Koroševići, kakor s tem, da proglašja veliko in neposredno nevarnost komunizma. Ministristvo se sicer opravičuje s tem, da obstoja komunistična nevarnost predvsem v onih državah, v katerih vladajo velika razburjenja in velike napetosti. Toda ta razburjenja in te napetosti so v naši državi povzročile ravno dosedanje vlade četvorne koalicije: prej se pri nas ni moglo govoriti o takšni napetosti.

»Ni izključeno — je nadaljeval Pribičević — da hoče vlada s slikanjem komunistične nevarnosti samo opravičiti sedanji režim mračnjava, reakcije in diktature. Ker smo agrarna država, brez močnega proletarijata v pravem smislu besede, pa mora sedanja vlada smatrati našo družbo in javnost za sila omejeno, ako zatruje, da se hočejo komunisti v splošnem metzu polastiti oblasti v državi. Vlada pripoveduje, kako obstoja dobro organizirana komunistična akcija. Ali s tem ne obtožujemo samo sebe? Ali njena policija ni znala tega preprečiti?«

»Za vsakega normalnega človeka je jasno, da v naši državi ni komunistične nevarnosti. Odstranite sedanjo vlado in režim četvorne koalicije, pa takoj preneha tudi »komunistična nevarnost«. Vlada trdi, da so se v Rusiji vršili teroristični tečaji in da so ae tečaje posečali tudi nekateri naši emigranti z nalogom, da po končanem tečaju navalijo v našo državo in izvedejo teroristične atentate na vse uglednejše osebe našega javnega in političnega življenja. Z drugimi besedami, policija nam svetuje, naj se jaz in moji prijatelji varujemo. To pomeni z drugimi besedami, da so ljudje ki nas hočejo pobiti. Če bi se to pripetilo, bodo valili odgovornost na anonimne komuniste. Ako je vlada doznala za take teroristične tečaje v Rusiji, ako ve, da se v naši državi nahajajo taki teroristi, zakaj ne objavi njihovih imen, zakaj jih ne polovi in zapre.«

»Medtem ko vlada ni zmožna, da polovi dozdnevne komunistične zarotnike, pa zapira pristaše KDK. Pravkar sem prejel brzojavko iz Djakova v Slavoniji, kjer so bile prošlo nedeljo demonstracije proti Ivanu Ribarju. Policija je zaprla 25 kmetov in jih do krvi pretepla. Svoj čas so bile demon-

stracije na dnevnem redu. In še danes se po celem svetu vrše demonstracije proti nehumani političnim faktorjem in voditeljem V stari monarhiji so bile na dnevnem redu demonstracije proti ministrskemu predsedniku iz Budimpešte, proti hrvatskim banom proti banu Rauchu so se vršile v Zagrebu neštevilne demonstracije in to celo v času najhujše aneksijske krize. In vendar policija tedaj nikoli ni aretirala kar 25 oseb, kakor se je to pripetilo zaradi demonstracij proti dr. Ribarju v Djakovem in Vrhpolju. Demonstracije se vrše kot rečeno po celem svetu. Le pri nas se smatrajo predstavniki režima za sakrosantne, oni so personificirana država in vsaka demonstracija proti njim je demonstracija proti državi.

Ameriški kapitalisti v Dalmaciji

Dubrovnik, 4. septembra. n. Iz Boke Kotorske je pripuhala luksuzna ameriška jahta Korona, na kateri se nahajajo več ameriških milijonarjev, ki si hočejo ogledati Dalmacijo in dalmatinske luke zaradi sodelovanja ameriškega kapitala pri izgradnji bošdoče velike dalmatinske luke. Ameriški milijarderja Bus in Griman sta izjavila, da odpotujeta s Sušaka v Pariz, kjer se bo oktobra meseca vršila konferenca na tem vprašanju zainteresiranih gospodarskih, oziroma finančnih krogov.

Račičevi prijatelji so nezadovoljni

Beograd, 4. septemb. p. Branitelji včeraš aretiranih poslancev Tome Popovića in Dragutina Jovanovića - Lune, ki sta bila aretirana zaradi suma sokrivde pri zločinu Funiše Račića, so danes vložili priziv zoper preiskovalni zapor Aretiranca sta prebila noč v skrajno slabem razpoloženju. Niti eden niti drugi ni spal, marveč sta se vso noč sprehajala vsak v svoji celici. Skupina radikalnih poslancev je vložila na notranjega ministra interpelacijo, v kateri zahteva preiskavo proti žandarmerijskemu naredniku Sretnu, češ, da z aretiranci ni postopal po predpisih in tako, kakor bi se spodobilo postopati z narodnimi poslanci.

Sestanek med Marinkovićem in Seiplom

Zeneva, 4. septembra. p. Danes popoldne se je vršila daljša konferenca med avstrijskim zveznim kanclerjem dr. Seiplom in jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Marinkovićem. Kakor se doznava, sta razpravljala o raznih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Minister Angelinović na Bledu

Bled, 4. septembra. n. Minister javnih del dr. Angelinović je prispeel predvčeršnjim na Bled. Pripeljal se je z avtomobilom velikega župana v Ljubljani. Dr. Angelinović se je izogibal javnosti in se večeraj dopoldne vpisal v dvorsko knjigo. Ves dan je čakal na poziv v avdijenco, kralj pa se je bil že zjutraj odpeljal na celodnevni izlet, tako da je moral davi minister odptovati z Bleda brez avdijence.

Koroščeva policija zapira ljubljanske delavce

Hišne preiskave pri komunističnih voditeljih. — Številne aretacije iz neznanega povoda

Ljubljana, 4. septembra. Kakor smo že poročali, so komunisti v soboto zvečer razbili socialistom shod v Mestnem domu. Takoj po shodu okoli 23. ure je policija obkrožila delavski dom na Markovem trgu in izvedla v njem hišno preiskavo. Prisotni inženjer Gustinčič je protestiral proti omejevanju osebne svobode, kar pa ni motilo policijskih organov, da ne bi vseh gostov, 33 po številu, aretirali. Odpeljali so jih, močno zastražene, na policijsko ravnatelstvo, kjer so jih zadrževali do 2. ponoči, jih nekaj izpustili, ostale pa pridržali v zaporu.

V nedeljo zjutraj so odpeljali Gustinčiča, Marcela Zorgo in Makuca, ki je nedavno zapustil socialiste in se zopet priključil komunistom, v zelenem Henriku v zapore v justično palačo in jih zaprl v skupno celico. Tja so prepeljali tudi ostale aretirance.

Tekom nedelje je policija izvršila hišne preiskave pri večih komunistih. Ob 11. dopoldne so odvedli inž. Gustinčiča v spremstvu štirih detektivov na njegov dom na Resljevi cesti št. 3 in vprčili njega in njegove soproge izvršili hišno preiskavo. Konfiscirali so nekaj časopisov, nato pa inž. Gustinčiča zopet odvedli v zapore v justično palačo.

Policija je poskrbela, da ne morejo aretiranci govoriti s svojimi sorodniki. Soprogi inž. Gustinčiča je dovolila, da prinaša hrano svojemu možu, vendar pa ne more govoriti z njim, temveč mora izročiti hrano vratarju.

Kakor smo izvedeli danes iz privatnega vira — policija odklanja vsako pojasnilo — so izpustili danes dopoldne osem aretirancev, med njimi Marcela

Zorgo, Makuca, Toneta Wankmüllerja, upravitelja »Enotnosti« in Pavlo Kuštrino, branjevo iz Siške. Inž. Gustinčiča in druge so pridržali v zaporih ter jih še vedno zadržujejo.

Po mnenju komunističnih krogov je pričela policija z aretacijami, da bi preprečila razbijanje delavskega shoda, ki ga je sklicala Strojarna komisija večeraj dopoldne v Mestni dom. Komunistom baje pripisujejo, da so sestavili velikopotezen načrt, po katerem naj bi zavzelo komunistično gibanje nevaren obseg. Razbijanje sobotnega socialističnega shoda da je bilo le uvod v razne teroristične akcije. V tej smeri se tudi vrši zasliševanje aretirancev.

Kakor prejemamo poročila, so se tudi po deželi pričele persekucije delavstva. Dr. Koroščevi organi pridno izvršujejo hišne preiskave pri komunistih in socialistih. Tako nam iz Lesc poročajo, da je orožniška patrulja povabila s seboj tamošnjega župana g. Azmana, da prisostvuje hišni preiskavi pri predsedniku »Svobode« Ivanu Hanzliču v Hrašah. Po nalogu radoviškega sreskega poglavarja je patrulja preiskala vse spise in knjige, a ni našla nič »sumljivega«.

Ni še dovolj — pravijo kmetje in delavci — da se neusmiljeno iztirjajo davke na ročno delo in vse druge davke. Zdar hoče vlada še s šikanami pritisniti delavstvo ob tla. Kmetje in obrtniki na orožne vaje, delavcem pa hišne preiskave — to je vsa modra taktika Koroščevega režima. Kaj hočemo! Strah ima velike oči in dr. Korošec gleda kar s štirimi!

Ogrinov slavospev davčnemu vijaku

Podpredsednik Zbornice za TOI je hotel natveziti obrtnikom, da je davčni vijak pod klerikalno vladno popustil. — Številke pa dokazujejo ravno nasprotno in kažejo, da je celo davek na poslovnih promet zopet narasel za težke milijone.

Na obrtniškem protestnem shodu v Kazini se je oglašil k besedi tudi znani g. Ogrin. Mož spada v prve vrste klerikalnih gospodarskih magnatov. Če kdo, se gotovo on nima pravice in povoda pritoževati nad tem, da bi mu njegov. stranka ne vračala hvaležno njegovega članstva v SLS, saj ga vedno znova oblagodajarja s posvetami dobrih namenov. Prezenčna lista teh dobrot bi bila dokaj dolga.

Na obrtniškem shodu se je g. Ogrin hotel prikupiti svojim gospodarjem na ta način, da je odbil napade na davčni vijak v Sloveniji. »Slovenec« poroča, da je med drugim vzkliznil:

»Davčni vijak v Sloveniji je v zadnjem času gotovo precej popustil. Dobili smo nov zakon, enoten za celo državo, ki stopi v veljavo že prihodnje davčno leto. Imamo torej začetek, da se bodo davki povsod enako pobirali.«

G. Ogrin je očitno pozabil, da imamo že celo vrsto davkov, ki so že od prej »izenačeni« in ki se pobirajo vsaj na papirju povsod po vsej državi. Na primer ročni davek, uslužbenki davek, invalidski davek, komorska doklada in končno famozni davek na poslovni promet. Res žalostno, da podpredsednik Zbornice za TOI ne ve, da smo imeli že celo vrsto izenačenih davkov; in da si upa pred zbranimi obrtniki in javnostjo trditi, da se je davčni vijak v Sloveniji omilil ali omeščal. Ali ni ugotovljeno, da je Slovenija lani plačala mnogo več davka, kakor pa v neklerikalnem letu 1926? Formalno, ako upoštevamo vse vplačane vsote, je plačala skoro 8 milijonov več. Če pa odbijemo vplačila davčnih zaostankov, dobimo, da je plačala Slovenija pod klerikalci kar 17 milijonov več direktnih davkov, kakor pa v neklerikalnem letu 1926, dočim so vse druge pokrajine plačale manj. Isto sliko dobimo, če primerjamo davčna vplačila v letošnjem prvem polletju! Zopet mnogo več kot lani in predanjskem! In g. Ogrin je tako drzen, da govori zbranim obrtnikom o omiljenju davčnega vijaka!

Da se tudi izenačeni davki čedalje ostriše izterjajo, svedoči zadnja številka beogradskega gospodarskega lista »Privredni pregled«. Ki poroča, da je letos država blagajna inkasirala v prvem polletju prometnega davka v vsej državi 99 milijonov dinarjev, lani pa samo 89 milijonov, torej letos za 10 milijonov dinarjev več.

Jasno je kot beli dan, da je to povišanje prišlo predvsem iz krajev, kjer se davek na poslovni promet najbolj redno izterjava, to je predvsem iz Slovenije. In to povišano izterjavanje poslovnega davka imenuje zbornični podpredsednik Ogrin omiljenje in znižanje davkov.

Kako izgleda »izenačenje« davkov, smo že ponovno pokazali tudi na kričnem primeru davka na ročno delo, ki je izenačen tako sijajno, da ga odpade na vsakega delavca v Sloveniji 120 Din, na vsakega delavca v Srbiji pa samo 10 dinarjev! Srbijanski in slovenski delavec plačujeta ročni davek na podlagi istega zakona, sta torej »izenačena«, vendar pa plačuje slovenski delavec dvajsetkrat toliko kakor srbijski! In to pod vladno istih klerikalcev, katerih predstavnik je hotel briti norce iz slovenskih obrtnikov s tem, da jim je sviral, kako je »davčni vijak v Sloveniji popustil«.

Hrvatski klerikalci in Koroščeva vlada

Omizje zagrebških klerikalcev predstavlja »Slovenec« za »celo Hrvatsko«. — Demagoški pokloni razočaranim volilcem in ponižna zaupnica gospodu Korošču in njegovim vladim

Ljubljana, 4. septembra

Danes so bili čitatelji »Slovenca« prijetno iznenadeni. Klerikalni šmok jim servira na prvi, z debelimi naslovi prepleksani strani senzacionalno novico, da je hrvatska prešla v tabor sedanje vlade.

Kako neki, ali res ne veste? I. v Zagrebu se je vršila seja izvrševalnega odbora stranke, ki ji pravijo Hrvatska pučka stranka. Izvrševalni odbor šteje dobro omizje ljudi. To omizje je današnji »Slovenec« izpremenil v »celo Hrvatsko«, ki jo na ta način z eno potezo svojega lažnega peresa prestavlja v tabor sedanje vlade.

»Slovenec« ne ženi raje splošno znana dejstva, da Hrvatska pučka stranka na celnem hrvatskem ozemlju ni dobila več kakor en sam mandat, mandat sedanjega ministra za socialno politiko Stjepana Bariča. Ne obotavlja se zapisati vs Hrvatsko sedanjemu vladu, čeprav je znano, kaj sodi hrvatski episkopat o Koroščevi vladi, kar odločno je nastopil banjaški škof. Garić proti beogradskega cincarjem in njihovim pomočnikom po strahovitih grozovcih v Narodni skupščini. Danes je ves hrvatski narod, kakor nikoli prej, strnjen v eno, neprodorno falango, a »Slovenec« si upa omizje ljudi pretvarjati v »celo Hrvatsko«, ki je za sedanjega vladarja!

Ker smo uverjeni, da so se »Slovenčev« kolozarji pristržno smeiali tudi njegovi lastni pristaji, preidimo raje na sklepe tega izvrševalnega odbora, da vidimo, kako se godi Hrvatom sedaj, ko imamo za predsednika vlade vrhovnega poveljnika klerikalnih strank v naši državi, klerikalno

čla bremena, a sedaj prihajajo zagrebški klerikalci, ki trdijo, da bremena še dolgo niso izenačena. Obenem zahtevajo znižanje teh bremen. Ročni davek, to Gosarjevo veleledno davk javnih in privatnih nameštencev, zemljarina, davek na podjetja, skratka prečanski kralji so preobremenjeni. Tu je treba znižati bremena in davke. Po dveh letih klerikalnega vladanja protestirajo hrvatski klerikalci proti temu, da še vedno bremena niso izenačena in znižana.

»Da se podpre razdelje pravico brez strankarskih ozirov.«

To znači, da se sedaj podpre ne razdeljeje pravico in brez ozira na strankarsko pripadnost in da mora zagrebško omizje vlado še posebej opozorjati na to elementarno njeno dolžnost. Kako moralo biti v resnici gorostasne zlorabe pri razdeljevanju podpor, ako take obtožbe izraža minister za socialno politiko, torej član vlade proti vladi, v kateri sedi! Mož se je očitno spomnil poslednje vladne akcije, ki je razdelila 150 milijonov tako, da so res potrebne prečanske pokrajine prejele le miloščno, srbijski kralji pa težke milijone, in to tudi taki, ki veljajo za najbolj rodovite v državi.

»Da se izvede revizija zaradi načela enakopravnosti.«

»Slovenec« sramežljivo zamolči besedico »ustava« pri zahtevi po reviziji. Ali jasno je, da zahtevajo klerikalci v Zagrebu revizijo ustave in ne prosto nedoločeno revizijo. Zanimivo pa je, da se hrvatski klerikalci v tem oziru strinjajo s KDK, koje fundamentalni politični postulat predvideva revizijo ustave zaradi izvedbe popolne enakopravnosti. Kadar so slovenski klerikalci na vladi, jim ni za revizijo ustave, še manj za enakopravnost. Glavno je moč, ljudski interesi pa so — politična demagogija.

Nazvle kopci kritik in zahtev — zaupnica dr. Koroščevi vladi!

Normalen človek bi pričakoval, da bo resolucija po tolikih zahtevah elementarnega značaja zaključena s protestom proti vladi, ki se ne briga za osnovne interese svojega ljudstva. Kaj še! Klerikalno omizje ni moglo drugače. Na eni strani demagoško naštevati litanije zahtev v korist naroda, na drugi strani pa izraziti vladi zaupnico zaradi njene »politične pomirljivosti in enakopravnosti«. Res, lepa pomirljivost in lepa enakopravnost! S to svolo zaključeno zaupnico je tudi klerikalno omizje v Zagrebu pokazalo, da je vredno ljubljanskega »Slovenca«. Ta vsaj neprikrito laže in proglašajo to omizje za »celo Hrvatsko«. Zagrebško omizje pa deli vladi lekcije, jo opozarja na celo kopico elementarnih ljudskih zahtev in potreb, ki jih stalno zanemarlja, na koncu pa taisti vladi izraža zaupnico...

Venizelos resno obolel

Atene, 4. septembra (be.). Na mrzlici »denge« je obolel ministrski predsednik Venizelos in drugih 8 ministrov. Radi tega so do nadaljnjega odpovedane seje vlade, tako da državnih posli skoraj popolnoma počivajo.

Atene, 4. septembra g. O boleznih ministrskega predsednika Venizelosa se poroča: Včeraj je Venizelos zopet napadla mrzlica, tako da so ga morali iz letnega bivališa prepeljati v atenski sanatorij »Evangelismos«. Bolnik je imel ponoči visoko mrzlico, ki je dosegla semintja 40 stopinj. Noč je prebil nemirno. Po natančni preiskavi so zdravniki ugotovili, da delujejo sree in pljuča normalno. Danes dopoldne je bil izdan zdravniški bulletin, ki ugotavlja, da je bolnik slabo spaval noč. Puls je bil normalen. Splošno stanje je dobro. Številni politiki in prijatelji Venizelosa so prihajali tekom dneva v sanatorij, da bi zvedeli o njegovem stanju, ker je mrzlica pri starejših ljudeh zelo nevarna. Venizelos se počuti dobro in čita liste.

Ugibanja o misiji Pilsudskega

Bukarešta, 4. sept. s. V oficijoznih krogih trdovratno demantirajo, da bi bila navzočnost maršala Pilsudskega v Rumuniji v zvezi s političnimi ali vojaškimi razgovori. Ravno tako zanikujejo, da bi se bil Pilsudski sestal z vodilnimi rumunjskimi generali. Na dolgem sestanku med ministrom Argetoanom in maršalom Pilsudskim se je razpravljalo baje samo o vprašanju prevoza ostanov umrlega poljskega generala Berna, ki je umrl v Alepu. Kljub vsemu temu domnevajo v poučenih krogih, da je Pilsudski z vsemi rumunjskimi državni razpravljati o zunanje-političnih vprašanjih, ki zadevajo obe državi. Priprčani so tudi, da se bodo vršili o priliki bivanja Pilsudskega v Bukarešti politični razgovori z vojnimi ministrom in številnimi generali, katerim pripisujejo velik pomen.

Težkoče bolgarske vlade

Sofija, 4. sept. g. Ultimativne zahteve zunanje ministra Bureva, glede rekonstrukcije vlade in eliminiranja vojnega ministra Vlkova, ki se je kompromitiral zaradi odnošajev do makedonskih organizacij, so zadele pri kralju na odpor. Ministrski predsednik Ljapčev se pogaja sedaj z voditelji vladnih strank za kompromis.

V Pragi ne bo sprememb

Praga, 4. septembra h. Oficijozno glasilo znanjega ministrstva »Prager Presse« demantira vse vesti o kakih spremembah v vladi, kakor tudi o boleznih ministrskega predsednika. Pristojno mesta agrarne stranke se niso o tem posvetovala, niti spreminjala sklepov, ki so bili spomniti sprejeti na seji parlamentarnega kluba. Po teh sklepih bo ministrski predsednik Švehla sam odredil notranje-politične spremembe.

Grško dosojilo v Ameriki

Atene, 4. septembra (lo.). Grška vlada je sicer poslala posojilo z Zeligmannovo grupo v New Yorku v višini 15 milijonov funtov. Posojilo bo služilo samo za investicije.

Kellogg se vrača v Ameriko

London, 4. septembra (pa.). Danes se je vrčral ameriški državni tajnik Kellogg v Cherbourg na parnik »Leviathan« in se vrača po podpisu protivnojnega pakta v domovino.

Pred zasedanjem fašističnega sveta

Rim, 4. septembra o. Pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija se je danes sestalo vodstvo fašistične stranke in sestavilo dnevni red za prihodnje zasedanje velikega fašističnega sveta, na čigar prvi seji bo Mussolini podal obširno poročilo o splošnem političnem položaju.

Pred obnovitvijo pogajanj z Grčijo

Grčija je pripravljena obnoviti pogajanja na željo Jugoslavije, ne bo pa spreminjala svoje politike do drugih držav

Atene, 4. septembra. d. Nepričakovani povratek jugoslovenskega poslanika Popovića je v vladnih krogih prijetno iznenadil. Popović je prekinil svoj dopust, da bi izročil atenski vladi nove predloge za poravnava grško-jugoslovenskih sporov. Z ozirom nato je pričakovati, da bo v kratkem prišlo do rešitve obojestranskih sporov, predvsem pa do rešitve solunskega problema. Venizelos, ki je obolel bo jugoslovenskega poslanika sprejel v prihodnjih dneh, čim nekoliko okrevaja. V atenskih političnih krogih so mnenja, da je beogradska vlada podvela ta korak na pobudo Francije. Kakor se izve, sta dobila francoska poslanika v Beogradu in Atinah navodila, naj posredujeja za pomirjenje med Grčijo in Jugoslavijo.

Atene, 4. septembra z. V zvezi s obnovitvijo pogajanj stikovi med Atenami in Beogradom je prisel grški poslanik v Parizu Politis v Zvenov, kjer se bo sestal z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, da se posvetuje o pogajanjih, ki se bodo tamka pričela med zunanji-ma ministroma obeh držav. Dasi čuvajo v atenskih uradnih krogih o tem najstrožjo tajnost, je vendar gotovo, da je grška vlada pripravljena pričeti nova pogajanja, če bi Beograd izrazil to željo. Pogoj za obnovo pogajanj je, da Jugoslavija ne bo stavila zahtev, ki bi ne bile združljive z nedotakljivostjo Grške. V zvezi s tem demantirajo uradni krogi vsi izozemski tiska, da se pripravila Grčija na preorientacijo svoje zunanje politike napram Franciji in Jugoslaviji. Venizelos je takoj po končanosti zadnjih volitev izdal izoemskim zastopnikom Grčije navodila, da ohranijo dosedanje zunanje politične smerice.

Vznemirjenje radi francosko-angleškega zbližanja v Italiji in Ameriki

Amerika se boji konkurence na gospodarskem, Italija pa težkoč na političnem polju, zlasti pa na Balkanu

London, 4. septembra d. »Manchester Guardian« povdarja še enkrat, da so politični dogovori med Anglijo in Francijo popolnoma v skladu z novo zvezo in da je francoska zunanja politika dosegla popolno zmago s tem, da ima pristo roko v Evropi, dočim se je morala Anglija zavezati za pasivno politiko na celini. Pred nekaj tedni je bilo še upani, da se bodo zavezniške čete umaknile iz Porenja. Sedaj so bili Francozi bolj neusmiljeni, ker niso hoteli umakniti svojih čet, in sicer ne zaradi tega, ker bi bila ogrožena varnost, temveč zaradi tega, da bi dosegli zato od Nemcev kako povračilo. Za tako izsiljevanje ni dokaza v mirovni pogodbi. Tako postopanje je sicer voljaškom vkorakovanju v prijateljske države, da bi dobili od nje denarja. Angleška vlada ni mti z besedo omentia, da ne bi hotela sprejeti sadov tega izsiljevanja. S tem pritiskom bojevo od Nemčije izsiliti obljubo, da bi nikdar ne prišlo do priključitve, dočim je v pogodbah določeno, da je priključitev dopustna z dovoljenjem sveta Društva narodov. Ze več let francosko-nemški odnošaji niso bili tako brezupni, kot sedaj. Posledice nove an-

tahte se bodo pokazale po vsem svetu. Amerika ni zmanj vznemirjena, če bi se Anglija po vrhu še oddaljila za ukinitve svojih obveznosti do Francije, se vrnila k koarinski politiki ter prečela preko Zvenove upliva na evropsko politiko.

Po časopisnih vesteh oficijozne izjave v Parizu in Londonu niso odstranile ameriških dvonov glede angleško-francoske mornariške pogodbe. V Washingtonu izjavljajo oficijozno, da so formidne izjave nezadovoljive in da čaka Amerika na pojasnila. Kakor se izve, bo skušal predsednik Coolidge diplomatskim potom dobiti polarsni o francosko-angleški mornariški pogodbi.

Rim, 4. septembra d. »Lavoro d'Italia« in »Tribuna« pišeta v uvodnihkrih proti najnovejši francosko-angleški zvezi. »Lavoro d'Italia« ugotavlja, da od leta 1860 niso bili italijansko-angleški odnošaji tako hladni kot sedaj. Italije pri tem ne zadene nikakršna krivda. Last je posebno v skrbih zaradi sedovanja Francije in Anglije na Balkanu. Končno obtožuje Francozo, da je Italijo kot tretjo v zvezi zanemarjala. Toda Italija ne bo šla za Anglijo in Francijo, ki sta jo ignorirali, temveč po svojih lastnih postih.

Zasedanje Društva narodov

Kitajska in Španija zahtevata sedeže v svetu Društva narodov. Dolgotrajna posvetovanja. — Razprave o delovanju D. N. ne bo

Zeneva, 4. septembra s. Pričetkom popoldanske seje plenarnega zasedanja Društva narodov, je prečital predsednik dopis kitajske delegacije, v katerem zahteva, sklicujoč se na novo nacionalno in na demokratskem temelju sestavljeno vlado in povdarjajo kulturo Kitajske, zopetno izvolitve Kitajske v svet. Nato bi se morala vršiti razprava o delovanju Društva narodov v preteklem letu. Do tedaj pa se ni vpisal noben govornik, ker nihče noče pričeti. Predsednik je začuden gledal po dvorani ter končno naznanil, da sejo prekinja. Če se do večera ne prijavijo govorniki za jutri, bo odpadlo tudi za jutri napovedano plenarno zasedanje.

Zeneva, 4. septembra s. V uradu zasedanja Društva narodov, h kateremu pripada tudi nemški državni kancelar Müller, se je vršila popoldne seja, ki se je neobičajno zavlekla in je trajala do 3. popoldne. Udeleženci so se morali odpovedati opoldanskemu odmoru, kar se od obstoja Društva narodov še ni zgodilo. Tudi Briand, ki je povabil k sebi več gostov, ni zapustil seje. O vzroku neobičajno dolge razprave ni bilo mogoče od udeležencev zvedeti ničesar. Po kulorjih so se širile najrazličnejše vesti. S poučenih strani se je malo po zaključku seje izvedelo, da se je vršilo posvetovanje o predlogu, ki so ga stavile Nemčija, Francija in Anglija, da se Špani-

je izjemoma takoj prizna pravica zopetne izvolitve v svet. Med udeleženci so bila mnenja glede tega vprašanja deljena. Nekateri člani urada so želeli, naj bi bil predlog, kakor običajno, izročen prvemu odboru, ki obravnava pravna in ustavna vprašanja. Ta odbor naj bi, kakor običajno, poročal o predlogu plenarnemu zasedanju. Drugi pa so zahtevali, naj urad sam pripravi osnutek resolucije. Plenarno zasedanje naj bi nato definitivno odločilo glede priznanja nestalnega sedeža Španije v svetu, kakor tudi glede ponovne izvolitve. To stališče, je bilo končno tudi sprejeto.

Zeneva, 4. septembra (be.). Francoski zunanji minister Briand je imel daljši razgovor z avstrijskim kancelarjem Seiplom. Razpravljala sta o gospodarski situaciji v Avstriji in o priključitvi Avstrije k Nemčiji.

Konference dr. Marinkovića z evropskimi državniki

Zeneva, 4. septembra s. Mnogo se je opazilo, da je danes jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković obiskal nemškega državnega kancelarja Müllerja. Z jugoslovenske strani je opaziti, da skuša Jugoslavija stopiti v ožje stike z Nemčijo. Dr. Marinković odpotuje od tukaj v Pariz, kjer bo podpisal Kelloggov pakt. Na povratku se bo ustavil v Berlinu.

Nov francoski prekoceanski polet

Pariz, 4. septembra (pa.). Davi ob 7. sta startala za polet v New York francoska letalca Assolant in Lafèvre.

Pariz, 4. septembra. g. Letalca Lefevre in Assolant sta se davi le s težavo dvignila za prekoceanski polet. Dva starta sta se ponesrečila in šele pri tretjem se je letalca posrečilo spraviti letalo v zrak. Obrnila sta takoj proti francoski obali. Start so do zadnjega skrivali ter na letališču razen oficijelnih osebnosti skoraj ni bilo nikogar. Poleta se udeležuje tudi sin hotelirja Loitia na Place dell Opera, ki je podjetje finančial. Lotti se je moral ponoči utihotapiti v letalo, ker so mu starši prepovedali, da bi se udeležil poleta. Šele, ko je bilo letalo 100 m visoko, se je Lotti pokazal. Pilota nameravata leteti direktno preko Azorov v New York. Ce bodo vremenske prilike neugodne, bosta letela v Rio de Janeiro.

Po zadnjih vesteh pa sta morala letalca že ob 16.40 pristati pri Casablanci, ker olje ni v redu prihajalo v motorje.

Zaključek svetovnega kongresa komunistične stranke

Moskva, 4. sept. d. Včeraj je bil zaključen po 47dnevem trajanju šesti svetovni kongres komunistične internacionale. Na zadnji seji je bil soglasno sprejet novi načrt komunistične internacionale. Kot novi člani internacionale so bile sprejete Koreja, Nova Zelandija, Iraka, Paragvaj, Kuba, Kolumbija in Ekvador. tako da znaša število sekcijs sedaj 61. Vse prošnje bivših komunistov za zopeten sprejem v stranko so bile odklonjene. Na predlog angleškega delegata Bella je bilo sklenjeno organizirati v najkrajšem času svetovno demonstracijo proti vojni nevarnosti pod geslom splošnega Rdečega dneva. V manifestu, ki ga je izdal kongres, se naglašajo imperijalistične namere velesil in poziva proletarijat vsega sveta, naj se upre vojni politiki držav.

Vprašanje izpraznitve Porenja

New York, 4. sept. (be.). Tukašnji merodajni politični krogi stoji na stališču, da je vprašanje izpraznitve Porenja le evropska zadeva in da nima ničesar opraviti s protivnojnim paktom.

London, 4. sept. (lo.). »Daily Express« zahteva odpoklic angleških čet iz Porenja češ, da je število angleških čet v Porenju tako majhno, da je nadaljnja prisotnost v Porenju že komična.

Italijanski kralj v Benetkah

Benetke, 4. septembra o. Danes je prisel somak kralj Viktor Emanuel. Prebivalstvo ga je navdušeno sprejelo. Ogledal si je tudi mednarodno umetniško razstavo.

Najhitrejšje letalo

London, 4. septembra. »Daily Express« poroča, da je te dni skrivaj končalo poskusne polete najhitrejšje letalo v Felkistownu. Letalo je prekomorskega tipa »S 5«, ki je bilo zgrajeno, da vrže hitrost rekord 818 milj na uro, ki ga dosega brani Italija. Kakor upajo, bo letalo doseglo hitrost 800 milj na uro, ali 6 milj na minuto.

Poplava na Japonskem

Tokio, 4. septembra s. V dolini Tulen v severovzhodni Koreji je nastala strašna poplava. Število mrtvih znaša 500, število ranjenih pa 400. Stvarna škoda je velika.

Soeti, 4. septembra d. Po poročilu guvernerja v provinci Kankyohando je velika poplava reke Jalu povzročila strašno katastrofo. Dosedaj so ugotovili nad 500 mrtvih, ki so našli smrt v valovih. Voda je razdejala 700 hiš, odnesla mostove ter razdrila vsa pota v okolici. Točno število mrtvih še ni znano, ker ni mogoče predrsti v vse prizadete kraje.

Skladišče soli v Ljubljani

Beograd, 4. septembra p. Ministrstvo javnih del je odobrilo kredit v znesku 973.032 Din za gradnjo skladišča soli v Ljubljani.

Naši kraji in ljudje

Narednik iz Glavnjače v sveti jezi

Beograd, 4. septembra.

Narednik Sreten, ki mu pripada naloga, da izpred preiskovalnega sodnika eskortira osumljenca v Glavnjačo, odnosno v preiskovalni zapor, je imel večeraj dopoldne mučen opravke z dvema blagorodnima gospodoma, ki ju veže prijateljstvo in — kakor je ugotovil preiskovalni sodnik Milutinović — skrivno s Punišo Račičem Okrog 11. se je razvedelo, da je padla odločitev o pritvoru in pred vrati preiskovalnega sodnika se je hipoma zbrala precejšnja gruča publike, novinarjev, advokatov.

Prvi se je v spremstvu narednika Sretena pojavil Toma Popović Mrk. nekam prenapet in osramočen. Šele na stopnicah se je ojačal in vzkliknil:

— Naj se veselijo vsi nasprotniki te države!... Usoda srbskega naroda je, da se muči.

Nato je hitrih korakov zavil proti Glavnjači. Dvase! minut pozneje so se zopet odzvali vrata preiskovalnega sodnika. Narednik Sreten, ki se je medtem že vrnil, je prevzel v svoje varstvo Dragotina Jovanovića - Luneta.

— Voivoda! Lune, je izprva vse skupaj smatral za šalo. Šele na ulici, pred licem sveta, se je nenadoma zresnil in se začel puniti. Zahteval je naj ga narednik Sreten vodi po ulici Kneza Mihajla, ne pa skozi Uzun - Mirkovo, koder običajno eskortirajo aretirance. Pred palačo Prve hrvatske štedionice se je Lune okrenil napram novinarjem in jim hotel dati — izjavo, a ga je narednik Sreten takoj ostro posvaril:

— To ne gre! Zabranjeno!

Kakor elektriziran je tedaj vzrotil blagorodni Lune:

— Ne dotikaj se me! Ne veš, s kom imaš posla!...

Narednik Sreten je mirno odvrnil, da ga ni sunil, da pa ni dovoljeno dajati izjave. Ko pa je Lune le še razsajal je naenkrat tudi narednik Sretena minila potrepčljivost. Popadel je aretiranca za rame in, prosiro naredniški zadržal:

— Mir, da dalje! Ti da boš kričal name! Poznam svojo službo! Sestajal let sem orožnik, ti me ne boš ušil! Napre!

Tako sta se vlogi dopolnoma izpremenili in Lune je začel takoj pohlevno molodovati:

— Dovolj, dovolj, nikar tako ne vpij!

Toda narednik Sreten se ni dal več pomiriti. Ljudje so se zbirali v gručah in poslušali njegove gromoglasne komentare:

— Nisem smrčev, da bi mi ti zapovedoval! Ti mi ne boš solil pameti!

— Misliš, ker si vojak! Tudi jaz sem bil vojak! Je pohlevno odgovarjal Lune.

— Sem vojak! Je reško odvrnil Sreten.

— Bil sem vojak, ko tebe še ni bilo v plenih, a ti, ki si narodni poslanec, si domišljaš, da...

— Nikar ne kriči!... Ti bom že še pokazal!

— Jaz bom pokazal tebi! Ti si zame nič! Zame ste v zaporu vsi enaki!

Tako sta narednik Sreten in voivoda Lune prišla do Glavnjače in izginila v njej. Čez par minut se je Sreten zopet pojavil. Vrnil se je iz zapora, v katerem je zapustil drugega poslanca. Ali bolne rečeno: tretjega, ker je on tudi 20. junija na varno spravil Punišo Račiča. Tako se je tudi v tem primeru obnesla ona: Tres faciant collegium...

— Že dve leti se nisem razsrdil, kakor danes. Takrat sem imel muke s komunisti, ki so me izili, kakor ta danes Sreča njegova, da se mi ni zoperstavil!

Tako je dejal glasoviti narednik iz Glavnjače novinarjem, si zavil dolge brke in polagoma umiril svojo sveto jezo.

Predno se odločite za nakup RADIO

APARATA DETEKTORJA SLUŠALK

ali drugih sestavnih delov zahtevajte našo ponudbo.

VABIMO Vas, da nas posetite, zahtevajte poslušalca, predvajanja, načrte aparatov i t. d.

Oglejte si našo razstavo na velesejmu v paviljonu H 458-462.

RADIOVAL, LJUBLJANA

Kongresni trg, šte. 3.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče med velesejmom:

Vse predstave se vršijo v dramskem gledališču.

Sreda 5. Fanny, tete, strici. Ob 20. Četrtek 6., Čarobna piščala. Ob 20.

Gledališke predstave v Ljubljani za časa velesejma. V sredo, 5. t. m. igrajo v dramskem gledališču izredno zabavno in duhovito omedijo »Fanny, tete, strici«. Avtor komedije je znani angleški humorist in komediograf češkega pokolenja Jerome Klapka Jerome. V četrtek igrajo v dramskem gledališču naša opera Mozartovo mojstrsko delo »Čarobna piščala«. Opero dirigira ravatelj opere gosp. Mirko Polič. V glavnih vlogah nastopajo gg. Majdičeva, Poličeva, Thierryjeva, Popovičeva, Medvedova, Ribičeva, Ramiškova, Spanova ter gg. Banovec, Beletto, Janko in Perko.

Razpis gledališkega abonmana v Mariboru. Uprava Narodnega gledališča v Mariboru razpisuje za sezono 1928-29. abonma, obsegajoč 25 predstav, 15 dramskih in 10 glasbenih. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi obrok na dan podpisu v septembru, ostalih sedem obrokov pa v prvih 5 dneh vsakega nadaljnega meseca, tako da je vsa abonma plačana 5. aprila 1929. Abonma znači velikopust napram večernim cenam. Podrobnosti

Iz zgodovine podružnic CMD v Ptuiju

Povodoma velikega jubilejnega slavlja 8. septembra.

Ptuj, 4. septembra. Po ustanovitvi osrednje družbe CMD v Ljubljani je bila v Ptuiju že 27. decembra 1885 ustanovljena moška podružnica CMD. Do 1899 je nabrala 419 gld 53 kr., a do 1921. je izročila moška podružnica osrednji družbi 37.097 kron. V času od 1922 do 1928 je izročila moška podružnica osrednji družbi 35.983 Din 35 par. Ženska podružnica je bila ustanovljena 10. avgusta 1908. torej mesec dni prej nego se je vršila znana usodna skupščina CMD v Ptuiju. Osrednji družbi je do 1922 izročila 37.590 kron.

Ako spremeniš zlato valuto v dinarje ter prišteješ obresti za vso dobo, sledi zaključek, da sta izročili ptujski podružnici osrednji družbi CMD približno podružni milijon dinarjev. Značilno je, da je moška podružnica v letih 1914. do 1918. normalno delovala, dočim ženska podružnica takrat ni nič opravila. Na drugi strani pa je ženska podružnica v času od 1909 do 1921 nabrala toliko, da je prekosila moško podružnico.

Predsedniki moške podružnice so bili: gg. dr. Josip Čuček Benko Hrtič, Konrad Starinski Karol Belšak, Lenart Vaupotič in dr. Fran Jurtela, ki je umrl 1926. Predsednice ženske podružnice pa so bile gospe: Valentina Kauklerjeva, Mirka dr. Fermečeva in Vida dr. Horvatova, sedanjia predsednica pa je ga Stefka Jeršetova. Naivnejši dogodek v življenju obeh podružnic je bila nedvomno skupščina CMD v Ptuiju 1908., ki je razburila vso Slovenijo in znan del luza. Prva proslava tega dogodka se je vršila 1918 in sta jo vodili podružnici CMD v Ptuiju sami. Druga proslava tega dogodka pa se bo vršila letos skupno s Sokolskim društvom v Ptuiju.

Moška podružnica je torej dopolnila 42. ženska podružnica pa 20 let. Delujeta vedno skupno, tiho, ter dosežata med podružnicami v Sloveniji običajno 3. mesto, a sta zasedali tudi že drugo mesto, dasi je naše mestice majhno. Vohče torej lahko trdimo, da je zveza moške in ženske podružnice srečna in plodovita za plemenite cilje osrednje CMD. Velja le še pripomniti da imamo od centralne izredno ugodnost, da smemo določati sami za lokalne namene primerne zneske — zato je poštvalnost domačinov tem večja.

Upamo da bo 8. december spričo vseh teh dejstev pokazal da uživata naši podružnici CMD simpatije naše narodno zavodne javnosti. Pričakoval vas bomo tega dne ob 9.45 dopoldne na ptujskem kolodvoru. — Dr. Tone Gosak.

Proslava 25letnice „Zgodovinskega društva“

Maribor, 4. septembra

Na nepričakovano lep način se je v zadnjih dneh proslavila 25letnica mariborskega »Zgodovinskega društva« — našega prvega znanstvenega društva, ki z intenzivnostjo in z velikimi uspehi proučuje zgodovino in narodopis bivše spodnje Štajerske, slovenske Koroške in Prekmurja; obenem se je proslavila 25letnica sorodnega »Muzejskega društva«, ki je bilo lokalnega pomena, ker v prvi vrsti vzdržuje mariborski mestni muzej.

Oficijsna proslava se je pričela v nedeljo dopoldne s slavnostnim zborovanjem v veliki kazinski dvorani. Predsedoval je mariborski župan dr. Juvan ki je mogel pozdraviti polno dvorano najodličnejših predstavnikov civilnih in cerkvenih oblastev, zastopnikov znanstvenih krogov, iz vse naše države, zastopnikov domačih kulturnih društev in v velikem številu zbrane člane obeh društev ne samo iz Maribora in najbližje okolice, ampak tudi iz Ptuj, Celja, Sv. Lenarta in Slovenskih goricah in od drugod. Lahko se s ponosom trdi, da se v veliki kazinski dvorani še nikoli ni zbralo tako veliko število zastopnikov naših intelektualnih krogov.

Po otvoritvi zborovanja in pozdravu mestnega župana se je odposlala vdanostna brzoljaka kralju Aleksandru na Bled. Nato je predsednik obeh društev prof. dr. Fr. Kovarčič v daljšem govoru očrtal nastanek delovanja, težave pa tudi uspehe Zgodovinskega in Muzejskega društva; med nje se mora šteti predvsem mestni muzej, ki sedaj združuje zbirke Muzejskega in Zgodovinskega društva ter škofijskega muzeja, nadalje študijska knjižnica, ustanovljena od obeh društev s poštvalno pomočjo mariborske mestne občine, ter 23 letnikov znanstvenega glasila »Časopis za zgodovino in narodopisje« s prispevki najboljših slovenskih znanstvenikov zadnjega četrstoletja.

Sledijo so pozdravni govori in čestitke

se izvedo pri gledališki blaginji. Dobe se tudi bloki, ki opravljajo obisk gledališča pri poljubnih 15 dramskih in 10 glasbenih predstavah (izvzete so le one redke predstave, ki imajo na plakatih označbo »Izven«). Cene teh blokov so nekoliko višje kot pri navadnem abonmanu. Kakor lani, se bo tudi letos organiziral avtobus za okoličane, s pomočjo mestnih avtobusov. — Priiglaš sprejema gledališka blaginja, ki je odprta dnevno od 9. do pol 13. ter od 15. do 17. (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne). Za lanske abonente ostanejo dosedanja prostori rezervirani do ponedeljka 10. septembra, priiglaš za abonma sploh pa se zaključijo v soboto 22. septembra. Uprava prosi vse, ki se nameravajo abonirati, da to storijo čim prej. Opozarja se, da je abonma neprenosljiv na drugo osebo in med sezono neodpovedljiv.

Vpisovanje ljubljanskih gledaliških abonmentov se vrši vsak dan od 9. do 12. ure in od 3. do 5. popoldne v veži dramskega gledališča. Reflektantom so na razpolago tabele, iz katerih je razvidna razdelitev mest. Abonma se odplačuje lahko v osmih mesečnih obrokih. Prvi obrok se plača pri podpisu. Sprejemanje se vrši do 10. t. m. »Fanny, tete, strici itd.« To izredno zabavno in humorno komedijo igrajo dne 5. t. m. ob osmih zvečer v ljubljanski drami. Komedijo je spisal Jerome Klapka Jerome. Že ime tega znamenitega komediografa in humorista jamči za uspeh dela.

došlih gostov in zastopnikov korporacij. Prvi je društvu čestital veliki župan dr. Schaubach. V imenu zagrebškega arheološkega muzeja je čestital ravnatelj dr. Viktor Hlofifer. V imenu beograjskega etnografskega muzeja g. Drobniaković v imenu splitskega ravnatelja g. Mih. Abramić. V imenu ljubljanskega g. J. Mal. v imenu ptujskega g. ravnatelja dr. Komljanec; vsi so povdarjali idealizem mariborskih znanstvenih delavcev in zaslužno smoteno znanstveno delo kljub tesnim razmeram provincialnega mesta. Za ljubljansko univerzo je pozdravil prorektor g. dr. Franc Lukman in še posebej g. vseuč. prof. dr. Metod Dolenc v imenu društva »Slovenski Pravniki«, ter je opozarjal na važno delo Zgodovinskega društva na polju pravne zgodovine.

Veliko odobravanje in zanimanje je zbudil govor praškega vseuč. profesorja g. dr. Matije Murka, ustanovitelja in častnega člana, ki je izrazil svoje veselje, da se je njegov nekdanji optimizem glede Zgodovinskega društva obnesel ter je opozarjal na velike dolžnosti, ki smo jih prevzeli z osvoboditvijo v novi državi, ker moramo prevzete kulturne pridobitve, ne samo ohraniti, nego tudi pomnoževati.

Govorili so še gospodje dr. R. Andrejka za velikega župana ljubljanske oblasti in ljubljansko Muzejsko društvo, g. dr. Filip Kumbatović za mariborski pododbor Matije Hrvatske, g. inž. Janko Kukovec za mariborsko Ljudsko univerzo in g. dr. Josip Leskovar, ki je kot predsednik mariborskega oblastnega odbora slovesno izjavil, da smeta tako Zgodovinsko kakor Muzejsko društvo za bodoče z gotovostjo računati na podporo oblastnega odbora.

Nato je društveni tajnik g. Janko Glaser prečital dole pismene in brzojavne pozdrave. Po skupnem kosilu v Grajski kleti in ogledu mariborskih muzejskih zbirk se je v čitalnici študijske knjižnice vršilo popoldne važno strokovno zborovanje.

Obup starega družinskega očeta

Ptuj, 4. septembra.

Včeraj okrog 9 dopoldne so zapazili pasanti, da je neki starec na sredi dravskega mostu odložil sukno in klobuk, izpraznil vse žepce, pustil hranilno knjižico uro in druge papirje na mostu ter se začel plaziti po »lohu« z mosta proti vodi. Ko je bil le še dober meter nad vodo, je obstal ter tamkaj z molitvijo lemal slovo od življenja. K sreči so ga še pravočasno opazili delavci, zaposleni pri regulaciji Drave. S čolnom so bili pri starcu, še preden je utegnil skočiti v vodo. Starec nikakor ni hotel v čoln; morali so ga s silo spraviti vanj.

Moža so odvedli na občinski urad na Bregu pri Ptuiju, kjer so ugotovili, da je Ivan G., star 62 let, doma iz Gorice, stanujoč sedaj v Strnišču pri Ptuiju. Može je poročen v družici ter ima s prvo ženo 10

Pokrajinska razstava se uveljavlja z vedno novimi uspehi

Rastoče zanimanje za jesensko velesejmsko prireditel. — Tudi Zagreb priznava uspehe ljubljanskega velesejma

Tudi včeraj je bil posej na pokrajinski razstavi precej velik. Prevladovali so podeželski poselniki, ki se zanimajo za kmetijsko razstavo in ne prihajajo na prireditel zaradi zabave. To nam je dokaz, da bo razstava v polnem obsegu dosegla svoj namen. Mnogo je zanimanja tudi za trgovski del razstave, zlasti za razstavo pohištva, za razstavo itd. Podeželski trgovci se zlasti zanimajo za moderne avtomatizirane tehnične »Schulz - Universal«, ki morajo zaradi si gurnosti in predvsem neoprosti avtomatizirane tehtanja prinesli velike koristi tudi najmanjšemu detajlistu. Pozornost vzbuja med občinstvom tudi razstava kumov, elemente vrste (angora, black and tan, ebil-chila, belgijski orjaki, plavi dunajski kunji itd.). Interesente opazujemo, da bo v obeh odgovorjena velika razstava perutnine, ki bo gotovo zanimala našo kmetovalce, ki hočejo zboljšati pasmo svojih kokoši.

Zagrebško priznanje ljubljanskemu velesejmu

O zagrebškem velesejmu, ki je bil v ponedeljek zaključen, prinaša zagrebški »Morzenblatt« na uvodnem mestu unižnojo sogbo pod naslovom, ki že s samo besedno izraž »Stille Messe« — tiha masa — obeležuje popolni neuspeh te prireditve. Uvodoma navaja člankar, da so se te vrste prireditve v Evropi že precej preživele in izjavja:

»Pojmljivo je, da zaznamuje zagrebški velesejem moralni deficit. Ni bil v stanu, da bi se prilagodil spremenjenim razmeram. Zagrebški zbor — saj se komaj upamo uporabljati ta izraz — je tokrat s svojimi čistilnimi in bazarskimi izdelki pokazal popolno pomanjkanje iniciativnosti in organizatorne sposobnosti. To ugotovitev boste morda smatrali za ostro kritiko. Toda je upravičena. Gre za javno zadevo. Vsa javnost in posebno še gospodarski krogi imajo velik interes na tej zadevi. Trgovci, obrtni

Pomnite in ne pozabite!

Vi'ma Banky

in

Ronald Colman

najznamenitejši ljubavni par otvorita

-- 7. septembra --

našo zimsko sezijo s prekrasnim, najnovejšim filmom!

Torej: 7. SEPTEMBRA VSE V ELITNI KINO MATICA.

AKO UPORABLJATE

isto milo za lice in za roke ~ torej loaletno milo, vedite, da se dobro milo izdeluje iz dobrega, slabo milo pa iz slabega materiala ~

DOBER MATERIJAL

je drag. ~ Ray-milo se izdeluje iz najfinejših masti in kokošjih jajc. ~ Če hočete vaše roke, lice in telo z milom ne samo oprati, marveč tudi negovati, potem vzemite

„RAY“MILO

otrok, od katerih jih živi šest v zasedenem ozemlju, ostali štirje pa v Jugoslaviji; skoraj vsi so preskrbljeni. Razlog nameravane samomora tiči baie v družinskih razmerah. Niegova druga žena je pred kratkim kupila v Ptuiju braniarilo in se tam nastanila, dočim je mož ostal v Strnišču, da popravi tamkaj se nahajajoče poljske prideleke.

Uboj na veselici

Vitanje, 4. septembra.

Preteklo nedeljo je naše agito gasilno društvo izbralo za svojo prireditev. Priprave so potekle v lenem redu in nihče pač ni pričakoval, da bo prireditev tako žalostno končala.

Med udeleženci veselice, ki so se vsi dobro in počeno zabavali, je pijača preveč omotila nekoga Karla Kovšeta iz Skomar. Mož je postal nasilen in se je vrzel na tukajšnega v sestnici in gostilničarja Antona Petelinška. Preden je bila pomoč možna je pijanec že izvršil grozno dejanje. Z nožem je zabodel Petelinška, ki je v nekaj minutah izkrmavel in izdihnil.

Zločin je vzbudil erozo in splošno sočustvovanje s pokojnim Petelinškom, ki zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

SMEHI
Naša mala 4-letna filmska debutantka

Jane la Verne

Zanje trumle tudi pri nas v svojem filmu

Ti si moj očka!

Njena želja je, da opozorimo občinstvo na njen lastnorčno posni lepak v našem izloženem oknu v Selenburgovi ulici in da pridejo prav vsi na veselo svatbo njene nove mami-ce in očka!

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. LJUDSKI KINO MATICA.

Telefon 2124. Ljudske cene!

Zadnji oddelek je posvečen živinoreji, živinodravstvu in umetnim gnojilom. Živinoreja nam kaže razne zemljepisne karte o razširjenju posameznih pasem v Sloveniji, nadalje planinsko karto z vsemi planinami Slovenije, ki je privrkat tu razstavljen in samo v ta namen izdelana.

Kmečki kino na Kmetijski razstavi

Med raznimi prireditvami na velesejmu vzbuja pozornost tudi kmečki kino, ki je v nedeljo dopoldne in popoldne predvajal filme poučne vsebine v svrhu propagande pravilnega obdelovanja in gojenja raznih kulturnih rastlin. Videli smo, kako se v Franciji obdeluje polje za posetev pšenice, kako gnojijo tam s fosfatnimi in kalijevimi gnojili, predvsem pa s živalskimi solitrom ter dosežejo s tem izredno visoke prideleke. Poljanski film je imel namen poučiti kmetovalce o uničevanju sadnih in trtnih škodljivcev ter je pokazal zelo nadrobno razvoj peronosporne in njeno uničevanje. Drugi film pa je pokazal sadne škodljivce, obenem pa tudi škodo, ki jo napravljajo na nasadih ter kako se jih zatira. Veliko veselje je vzbujal film od Mateka in Luke, v katerem se v humoristični obliki prikazuje, kako se trdovratni Luka ne more sprijazniti z gnojenjem krmne pese s kalijevim soljo, dokler mu v sanjah ne pride cela vrsta pes na njegovo posteljo s protestom, češ, da jim ne nudi tega hranila. Ko se prebudi iz težeke sna, se takoj odloči in naroči primerno količino kalijevega gnojila. V ponedeljek popoldne ob 4. se je predvajal film o gnojenju krmne pese s kalijevim soljo in dokazal, kako velikanski dobiček se doseže s tem gnojilom, če se pravilno gnoji z njim peso, ki nujno rabi to hranilo. Predstave se vrše vsak dan ob 4. in ob 6., ob praznikih in nedeljah pa razven tega še ob 11. dopoldne.

ERMAN IN ARHAR. Tudi to pot je razstavlja odlična trdka Erman in Arhar na velesejmu. Razstavlja je dve krasni jedilnici: moderno gospoko ter kmetko. Obe sta krasno delo, prva iz orehovega lesa, obsejeto iz 12 komadov. Vsi komadi, stoli, mizice in vitrina so izdelani precizno in napravijo na vsakogar impozanten vtis. Zares trdka je že drugi dokazala, da je nedvomno eno naših največjih in najboljših mizarških podjetij in je pač nepotrebno, da naši ljudje hodijo v inozemstvo in naročajo pohištvo, ki je poleg tega dražje in slabše. Povdarjati moramo, da si je trdka kljub temu, da še ne obetoj dolgo let, ustvarila odlični renome in je žela za svoja dela priznanja tudi v inozemstvu. Če kda, potem velja za trdsko Erman in Arhar izrek: Svoji k svojim!

I. REPŠE, mizarstvo, Ljubljana, Dvor. ni trg. Zanimivo je opazovati na velesejmu, za kaj se občinstvo največ zanima. Pri nekaterih kojah gre kar mimo in mu zastojuje mimogrede pogled na razstavljeno blago. Vse drugake je v pohištvenem oddelku, kjer se kakor procesija občinstvo ustavi in občuduje pravi umotvor našega mojstra I. Repšeta. Publika se divi razstavljeni bajno lepi spalnici, ki je lastna kompozicija mojstra in dovršena. Je iz cvetličnega jesena, brez vsakega madeža, tako, da jo moraš enostavno občudovati. In cena? Pomislite, samo 18.000 Din. V Zagrebu 30.000-35.000 Din. Razstavljeno ima tudi krasno jedilnico iz hrastovega lesa, ki je že sama tako okusna in vabljiva, da bi kar priselel, da si ravno ni jedil na mizi. Izrednemu strokovnjaku smemo z mirno vestjo zaupati najkrajnnejša, fina mizarstva dela po narčnih in brez njih. Dokler je še čas, naj se ta umotvor občinstvo ogleda.

Domače vesti

SLOVENCE V ZAGREBU

In naše v Zagreb potujejo občinstvo opozarjamo, da dobe »Jutro« v naslednjih lokalih:

Kavana »Corso« (Braća Lauš)
Kavana »Park«, Zrinjevac
Slastičarna »Manon«, Ilica 6.

* **Imenovanja na naših univerzah.** Imenovani so: kontraktualni profesor filozofske fakultete v Zagrebu dr. Nikola Pušić za rednega profesorja, dr. Dragiša Gjurčić in dr. Miodrag Ibrovac za rednega profesorja na filozof. fakulteti v Beogradu, docenta dr. Aleks. Leko in dr. M. Budimir za izredna prof. in sicer prvi na tehnični, drugi na filozofski fakulteti.

* **Velika udeležba delegacij na kongresu narodnega delavstva.** Kako smo poročali, priredi Narodno-strokovna zveza v prošlavo 20. letnice obstoja strokovne organizacije narodnega delavstva kongres narodnega delavstva, ki se bo vršil to nedeljo ob 9. dopoldne v dvorani na Taboru. Na ta kongres dospejo delegacije iz Češkoslovaške, Nemčije, Srbije in Hrvatske ter vseh krajev Slovenije. Iz Nemčije pridejo westfalski Slovenci, včlanjeni v Zvezi jugoslovenskih delavskih in podpornih društev pod vodstvom svojega predsednika g. Pavla Bolhe. Ti gostje dospejo v Jugoslavijo že v petek 7. t. m. s popoldanskim brzovlakom na Jesenice, kjer jih sprejmejo člani podružnice NSZ na Jesenicah. Ostali gostje dospejo po večini v soboto, medtem ko pride češka delegacija že v četrtek. Kongres na Taboru bo tedaj ena največjih manifestacij narodnega delavstva in je zato dolžnost vsake narodno zavednega delavstva iz vseh krajev Slovenije, da se takoj pripravi k udeležbi na kongresu. Prijave je poslati na tajništvo Narodno-strokovne zveze v Ljubljani, Šelenburgova ul. 7-II. Po končno veljavno določenem sporodu bo po kongresu sledil obhod po mestu Spreyod, na čelu katerega bo šla godba jeseniškega Sokola in praporci NSZ, bo šel po Vidovdanski cesti, Komenskega in Tavčarjevi ulici, Miklošičevi cesti, Maršijem tugu, Prešernovi ulici in Aleksandrovi cesti pred Narodni dom, kjer bo skupno slikanje in razhod. Po kongresu bo skupni obed v hotelu »Tivoli«. Tudi za skupni obed sprejema naročila tajništvo NSZ.

* **Velika skupščina CMD v Novem mestu.** Vsenarodna družba sv. Cirila in Metoda, koje namen je vsestransko podpirati in pospeševati slovensko šolstvo, ima svojo letošnjo veliko skupščino dne 16. septembra v Novem mestu. Moška in ženska podružnica je prevzela krajevno prireditel ter sklenila povabiti vsa tamkajšnja društva, da se udeležijo po svojih članih oziroma delegatih sprejema gostov in delegatov, ki pridejo na skupščino iz cele Slovenije, skupščine, ki se bo vršila v gimnazijski telovadnici skupnega obeda v Sokolskem domu ter narodne veselice, ki bo na vrtu Ferličeve gostilne. Podrobni program bo v kratkem razglašen. Morebitno udeležbo pri skupnem obedu 10. Din je treba prijaviti ge. Olgi Skaličevici, vdovi knetiškega svetnika, Novo mesto-Kandija do 10. septembra.

* **Sprejem pripravnikov za poštno službo.** V smislu pravilnika o sprejemanju in izobrazbi pripravnikov za uradniško poštno-bizovalno-telefonske službe objavlja ministrstvo pošte in brzojava natečaj za 60 pripravnikov I. in II. kategorije. Za pripravniške se lahko prijavijo neozelenjeni kandidati in sicer oni za I. kategorijo z dovršeno pravno ali tehnično fakulteto, za II. kategorijo pa oni, ki so z uspehom dovršili kakšno srednjo šolo z izpitom zrelosti. Svojeoročno spisanje prošnje za sprejem naj se do 15. septembra vloži pri poštni direkciji. V prošnji je treba označiti tri krale, kjer kandidat želi služiti kot pripravnik za praksu. Po enoletni praksi bodo vsi pripravniki vpoklicani v Beograd, kjer se bo vršil poštni tečaj.

* **Smrtina kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani g. Franc Pavc, zavornik čuvaj dr. žel. Bli je blag mož, splošno priljubljen pri svojih tovariših. Pogreb se bo vršil jutri ob 15. s Celovške ceste 78. k Sv. Križu. Pokoju blag spomin, žalujocim naše iskreno sožalje!

* **Kipar Meštrovič zopet pozvan v Ameriko.** Mojster Ivan Meštrovič je iz Newyorka prejel ponudbo, naj bi okrasil tamkajšnji katoliški katedrala na 5. aveniji s kiparskimi umetninami. Delo bi trajalo približno pet let. Za okras omenjene katedrale je nabralih doslej en milijon dolarjev. Meštrovič se še ni odločil za sprejem te častne ponudbe.

* **Direktna ožkotna jadranska proga.** Nova železniška proga, ki bo vezala Obrenovac v Beogradom, bo v bližnjih dneh dograjena. Tunnel je dovršen in tračnice položene, zgrajena so postajna poslopja vzdolž proge, naročeno je tudi polnjenje za postaje Nova proga bo že ta mesec izročena prometu in tako otvorjena prva direktna jadranska proga Beograd-Sarajevo-Jadran.

* **Vsak dobi svoje na veliki manifestacijski prireditvi »Jugoslovenske Matice«**, ki se bo vršila v soboto v ljubljanski »Zvezdi« in sosednjem Kongresnem trgu, vsi, mladi in stari, ženske in moški, meščan ali vaščan kmet, delavec ali »gospod« za vse bo poskrbljeno, za vse enako, da se nihče ne bo mogel pritoževati. Kakor bodo dobrodošli vsi brez razlike, kakor bo dobrodošel »Jugoslovenski Matici« vsak prispevek, pa naj pride od koderkoli in od kogarkoli, bodo vsi brez razlike mogli zadovoljiti svojim željam po zabavi in užitku. Mladina bo imela svoje tekme in svoje igranje, za sportnike bo poskrbljeno z velenanimi »polževo« dirko; tisti, ki jih bodo srbele pete, si jih bodo lahko zbrusili na imenitno urejenem plesišču, za glasbeni užitek bo skrbelo več godb, poslušali bomo petje naših najboljših pevskih zborov, za lakoto in želo bo v številnih paviljonih na razpolago vse, kar si bo le mogel poželeti človek, a vse to brez odiranja, po kar najzmernejših cenah.

nah. Kdor si bo hotel privoščiti užitek kinematografske predstave, si ga bo lahko privoščil v sosednjem »Matičnem« kinu. Za vsa velika prireditel ne bo nikakršne vstopnine, izvenemš edino le kino in pa ples. Občinstvo bo samo s porabo vsega, kar se bo prodajalo na prireditvi, prispevalo v prireditvene namene. Zato pa je tudi želeli, da bi tisti, ki morejo, naši vrli proizvajalci in trgovci, z obilnimi darovi iz svojih zalozg jestvin in pijač, omogočili kar najlepši gmetni uspeh prireditve in bi tedaj, ko se oglase pri njih zastopniki Jugoslovenske Matice, nalagali od svojih dobrot še in še, naši narodnoobrambni stvari v prid, sebi samim pa v čast in splošno priznanje s strani vsega naroda!

* **Zveza lekarniškikh sotrudnikov v kraljevini SHS.** ki ima svoj sedež v Zagrebu, priredi svoj letošnji, to je VIII. kongres v Ljubljani v beli dvorani hotela »Union« v dneh od 8. do 9. t. m. Predkonferenca pa se bo vršila 7. t. m. v prostorih »Zveze društev privatnih nameščencev« v Šelenburgovi ulici 7-II. Organizator kongresa je sekcija Slovenija v Ljubljani in obeta biti to kongres po dosedanjih prijavah osebno službujočih farmacevtov iz Zagreba eden najbolj obiskanih z zanimivimi referati, kojih najvažnejši bo gotovo oni o odnošaju službujočih farmacevtov do lekarnarjev lastnikov in o lekarniški zbornici, ki je ena za vso državo v Beogradu. Zveza je močna organizacija s sekcijami po vsej državi, med njimi je ena najbolj cvetočih sekcija za Slovenijo v Ljubljani.

* **Svarilo.** Prejeli smo: V slovenskih novinah oglašuje berlinska tvrdka Grāb in Rottloff, da podari nekaj radio-aparatur, tudi večeravnih da pa ne zahteva nikake protidajavte, samo stroške pošiljave je treba plačati. Pisal sem tvrdki, da ne verujem, da bi kdo zastojal dajal aparate. Dobil sem odgovor s tiskano vsebino, da naj pošljem v pismo dvesto Din, da bom potem dobil enega izmed aparatov, ki so naslikani na pismu. Res so na pismu bili naslikani štiri aparati in sicer en slab detektor, dva fina tricevna in en odlični štiricevni aparat. Tako hoče tvrdka v stranki vzbuditi upanje, da bo dobila mor-da tri ali celo štiricevni aparat za 200 Din. Pisal sem tvrdki, da ne verujem, da mi bodo poslali večeravni aparat in da naj mi pismo posebej zagotove, da bom dobil večeravni aparat za 200 Din. naka mi tvrdka odgovori, da naroča pri meni tisoč komadov večeravnih aparatov in da jih plača po 500 Din. Tako se ta tvrdka, če sploh obstoja, norčuje iz naših ubogih radlo-amaterjev, ki pošljejo 200 Din, nato pa do be slab detektorski aparat, ki je vreden pri nas, kakor sem se informiral po sliki, le 135 Din. Ostalo pa tvrdka seveda obdrži za poštnino in zavoinino. Svartni radio-amaterje pred to tvrdko. Japeli, Tržič.

* **Lekarna na Bledu.** Prejeli smo: Z ozirom na razne neutemeljene govornice, ki so sposobne kvariti ugled moje lekarnice in ki so nastale na popolnoma napačnih časopisnih poročilih o operaciji v nosu pri Ni. Vel kralju na Bledu izjavljam: operacija se je izvršila izključno z etrom za narkozo, ki je bil dobavljen iz moje lekarnice in torej ni res, da je moral eter biti šele iz Ljubljane dostavljen. Lekarna je vedno založena z vsemi potrebnimi medikamenti. — Marija Zamida.

* **Silke raznih skupin narodnih noš iz revije narodnih noš 2. t. m.** so izgotovljene in se morejo naročiti v uradu Ljubljanskega velesejma po 20 Din komad. Silke so velike 15x10 cm in se pošiljajo po povzetju.

NOGAVICE

v najsolidnejši izbiri po konkurenčni ceni
priporoča 10 30

I. URBANČIČ, MIKLOŠIČEVA 20.

FOTO-aparate

in potrebščine kupite ugodno v drogeriji
A. KANC SINOVA, Ljubljana, Židovska
ulica 1 in drogeriji M. WOLFRAM nasled
M. KANC. Maribor. Gosposka ul. 33. 301

* **Iz Jajca v »glavnjačo«.** Kakor javljajo iz Sarajeva, sta bila v okolici Jajca v Bosni aretirana dijaki Pred Bergmann in dijakinja Jelena Čekić ter po odredbi ministrstva za notranje zadeve odpravljena v beograjsko »glavnjačo«. Obtožena sta zaradi širjenja zabranjene literature.

* **Samomor ruskega emigranta.** V soboto ponoči se je v Beogradu ustrelil v svojem stanovanju ruski emigrant Atanasije Jakovlevič-Puldačkov, bivši ruski oficir, sedaj učitelj jahanja v vojni akademiji. Pognal si je kroglo v glavo in je bil takoj mrtev. Kaj je nesrečnega moža gnalo v smrt, ni znano, domneva pa se, da mu je bolezen potisnila v roke revolver. Puldačkov je bil član pred revolucijo bogate ruske rodbine in se je kakor mnogi ruski plemiči, posvetil oficirskemu poklicu. Po prevratu je zapustil Rusijo ter se naselil v Beogradu, kjer je kot učitelj jahanja živel v težkih gmetnih razmerah. Svoje imetje v Rusiji je z oporoko zapustil svoji sestrji.

* **Na strelhi vagona smrtno ponesrečili.** Delavec v tovarni za vagonc v Brodu na Savi Tošo Lasić se je v ponedeljek popoldne z vlakom vračal v Brod. Iz nerazumljivih razlogov se je vozil na strelhi vagona. Na mostu pri Orlavci je z glavo s tako silo zadel ob tram, da je ostal na mestu mrtev.

* **Katastrofalan požar v Bosni.** Požar v gozdovih Krnja Jela je, razpohtan po vetru, zaval predvčeršnjim take dimenzije, da je zgorelo enajst kvadratnih kilometrov lesovja. V svrhu gašenja so bila pozvana vsa bližnja sela, žandarmerija in vojaštvo. Aretiranih je bilo pet seljakov, ki so osumljeni, da so zaneli požar.

* **Nabiral grozdje, a izgubil življenje.** V Kašini v zagrebški okolici si je v ponedeljek ponoči delavec Gjur Turčić privoščil grozdja v vinogradu Imbre Seletiča. Seletič pa je bil s puško na straži. Ko je opazil, da nekdo obira njegovo trsje, je sprožil in zadel Turčica v glavo, da je ostal na mestu mrtev.

* **Tudi v Italiji zmaguje Mercedes!** V Livornu je zmagal v dirki za pokal Ciano baron Firpo na Mercedes-Benzu na daljavo 112,5 km z brzino 61,7 povprečno na uro in dobil damsko darilo.

8. septembra se udeležite manifestacijskega zborovanja C. M. družbe v Ptuj ali pa prispevajte kak znesek družbi. Mal popozi dar, domu na oltar!

* **Gasilno društvo v Skofljici** priredi dne 8. septembra veliko vrtno veselico v Skofljici in vabi vse prijatelje gasilstva k obilni udeležbi. — Odbor.

* **Vse, ki so prejeli srečke loterije Jugoslovenske Matice** in ki morda nimajo namena plačati ter s tem podpreti rojake onstran meje, prosimo, da jih vrnejo najkasneje do 7. t. m. Srečke, ki ne bodo plačane do tega dne, se razveljavijo ter se eventuelno zadeti dobitki ne bodo izročili. Zrebanje števk se vrši v soboto 8. t. m. Srečke po 10 Din so do 7. t. m. naprodaj samo še pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II.

* **Izjava.** Podpisani tem potom globoko obžalujem zahrbtni napad na gospoda profesorja Franca Perjana ter podle klevete proti nemu ter zahtujem gospodu profesorju trajno hvalačnost, da me ni izročil sodišču. — Marijan Terseglav, učenec VIII. razreda III. državne gimnazije.

* **Darilo.** Dama, ki ne želi biti imenovana, je izročila naši direkciji 50 Din za revno vdovo in 50 Din za pogorele v Gornjem Jezeru Iskra hvala!

* **Dijak brez dijaškega koledarja — obri brez orodja.**

* **Obklede obleke barva v različnih barvah** in plisiru tovarna Jos Reich

Nenadkriljivi filmski umotvor

Vstajenje

Velefilm po motivih svetovnoznane istoimenskega romana
L. M. TOLSTEGA.
V glavnih vlogah edinstvena
Dolores del Rio
in
Rod la Rocque
Film, ki ga mora videti sleherni človek.
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
KINO IDEAL.

Iz Ljubljane

* **Razpored za proslavo rojstnega dne kraljeviča Petra.** Ljubljanska posadka bo rojstni dan prestolonaslednika proslavila na naslednji način: Artiljerija bo na ljubljanskem Gradu oddala drevi 11, in jutri zjutraj 21 strelcov. Jutri ob 9. bo služba božja v pravoslavni kapeli, ob 10. pa v stolni cerkvi. Pred vhomod v kapelo oz. stolnico bo postavljena častna četa z vojaško godbo, čete ljubljanske posadke pa se bodo medtem razporedile po Bleiweisovi, Rimski cesti in Vegovi ulici. Desno krilo čet bo pred poslopjem policijske direkcije. Po službi božji v stolnici bo komandant divizije pregledal čete, ki bodo nato defilirale po Bleiweisovi cesti v smeri od policijske direkcije proti kolodvoru. Komandant divizije, predstavniki civilnih oblasti in častniki bodo zavzeli mesto pred Narodnim domom. Po paradi bo komandant divizije sprejela čestitke v dvorani Ofic. doma (vojašnica Vojvode Mišića). Zvečer ob 8. se bo vršila hakiada z vojaško godbo iz vojašnice Kralja Petra po naslednjih ulicah: Poljanska Vodnikov trg, Stritarjeva, Maršijem tugu, Wolfeva, Kongresni trg, Šelenburgova, Prešernova, Sv. Petra cesta. Trg Tabor in nazaj v vojašnico. V primeru slabega vremena bo samo služba božja v pravoslavni kapeli odnosno v stolnici.

* **Rezervni častniki se morajo udeležiti na dan 6. septembra ob 10. uri službe božje v stolni cerkvi, ob 9. uri pa službe božje v pravoslavni kapeli v vojašnici Vojvode Mišića.** Po končani službi božji v stolni cerkvi bo komandant dravske divizijske oblasti sprejela čestitke v Oficirskem domu v vojašnici vojvode Mišića.

* **Ob žalnih prilikah** nudi tvrdka P. Lukič, Stritarjeva ulica bogato izbiro žalnih oblek in plaščev 1520

popoldne v šoli na Ledini. Valenci se sprejemajo le še do 10. t. m. s predpisano izobrazbo. Po tem terminu sprejeti valenci bodo morali šolo obiskovati šele prihodnje šolsko leto. — Šolski odbor gremija trgovcev.

* **Vsem, ki morejo! Gospe in gospodične,** ki so si nadele težavno, toda častno nalogo, da nabere čim obilnejše prispevke v narodnoobrambne namene naše »Jugoslovenske Matice« sedaj ob priliki njene velike manifestacijske prireditve v prid našim zatiranim bratom onstran naših meja, so že priče svoje nabiralno delo. Prosimo torej ponovno vse tiste, pri katerih se bodo zglasile, posameznike, denarne zavode, pridobitna podjetja in vobče vse naše imovitelje sloje, da jih sprejmejo kot požrtvovalne narodne delavke, ki žrtvujejo svoj čas in trud za vlevažno našo narodno stvar in jim naklonijo kar najobilnejši prispevek. Čim lepši uspeh bo imela ta zbirka, tem lažje bo naša »Jugoslovenska Matica« zadoščevala velikanskim potrebam naše narodne obrambe v sedanjih, za naš narod onstran meje tako težkih časih. Zato pa darujte, kolikor največ morete!

KALVARIJA,
bojna igra 8. in 9. sept. vsakikrat ob 8. uri zvečer.
Predprodaja vstopnic pri tvrdki
»Orient«, Dunajska c. 14.

* **Stanovanjska mizerija** — tako nam piše državni uradnik — postaja v Ljubljani zelo občutna. Dohtiti primerno stanovanje je težje, kakor zadeti v loteriji kakšen znesek. Drž. uradnik s petimi otroki išče že četrto leto »človeško« stanovanje, pa ga ni moč najti. Te dni je omenjeni uradnik iztaknil stanovanje štirih sob in pritlikla. Stane mesečno samo 1985 Din. Ko so ga vprašali, koliko oseb je v družini, je povedal, da sedem. Takoj so mu rekli, da bo šlo težko, ker imajo za stanovanje več strank s 3 ali 4 osebami. No, uradniška družina se lahko stiska še v naprej v sobi, ki meri celih 18 m². Znani so nam slučaj, da so proglasili veliko večja stanovanja pa z manjšo družino za »nehigijenska« in protežiranec je dobil fino stanovanje. O akciji za zidavo hiše za artiljerijsko vojašnico ni ničesar čuti, dasi se zima bliža z naglimi koraki. Naj bi dal mestni magistrat še za državne uradnike par tesarjev na razpolago, da nadaljujejo tisto žalostno kolonijo na Prulah in št. Jakobskem nabrežju!

Zadružna banka
posluje odsele
v Miklošičevi cesti št. 13.

* **Tatovi na delu.** Gostilničarka in posestnica Marija Agnola, stanujoča na Tržaški cesti 25, je prijavila policiji, da ji je bil ukraden z vrta za hišo pes-volčjak, vreden 100 Din in 1 škropilnik, vreden 30 Din. — Krojaškemu mojstru Viljemu Pfunderju, stanujočemu na Sv. Jerneje cesti 3, je bil ukraden iz veže Molnarjeve gostilne na Celovški cesti 65 zelen ženski plašč, vreden 1000 Din. — Pleskarskemu mojstru Alojzu Trčku s Sela je bila ukradena v neki gostilni v Mostah, ko je zadrževal za mizo srebrna ura, vredna 500 Din.

* **Ob žalnih prilikah** nudi tvrdka P. Lukič, Stritarjeva ulica bogato izbiro žalnih oblek in plaščev 1520

Iz Maribora

* **Kako se povzročajo ovire gospodarstvu.** Na naslov Mariborske tiskarne je prišla z Dunaja že 8. avgusta večja pošiljaka tiskarniških barv. Tiskarna pa tega naročila še do danes ni prejela, ker leži pri tukajšnji carini, ki pravi, da ljubljanska državna kemična preizkuševalnica še ni izdala kemične analize naročenih barv.

* **Trafikante imajo za bogatine.** Mariborski trafikantje so dobili od finančne oblasti naznanilo, da morajo odsele v zalogo jemati blaga za najmanj 14 dni do treh tednov in da ne bodo več mogli dobivati tobačnih izdelkov, kakor doslej samo za teden dni. To pomeni, da bo morala vsaka tudi najmanjša trafika nakupiti tobaka in tobačnih izdelkov za okroglih 25 do 30 tisoč dinarjev. Trafike so nekda (in menimo, da to velja tudi še danes) oddajali v prvi vrsti revnejšim ljudem; zato je taka odredba, nito rečeno popolnoma nerazumljiva. Od kod naj vzame siromašen trafikant naenkrat 30.000 Din? Če bi si to tudi lahko kje izposodil, je nemogoče, da bi kril obresti. Trafike delajo s 4% čistega dobička in si s tem gotovo ne morejo nabrati obratnega kapitala.

* **Promet borze dela.** Borza dela ima v evidenci 962 brezposelnih in sicer še od prej 575, na novo prijavljenih pa 387. Delo se je ponudilo tekom minulega tedna 126 delavskim močem in se je posredovanje uspešno izvršilo v 93 primerih in sicer za 55 moških in 38 žensk.

* **Popravljanje cest** je letos jako živahno in bo dal mnogim delavcem še do zime sicer skromnega, a v teh težkih časih vendarle težko zaželenega zaslužka. Kanalizacija Melja bo kmalu končana. Kanale so začeli že zasipavati. Potem pride na vrsto kanalizacija ob Betnavski cesti, ob novi delavski koloniji. Popravlja in urejuje se tudi Koroševa cesta, regulirana pa bo tudi Vrbanova ulica. Ureditve in popravila bi bila nujno potrebna cesta ob Kosarjevi in dr. Rosinovi ulici, kjer je doslej vsak promet z vozovi ob tej cesti nemogoč.

* **Mariborska tiskovna pravda.** Včeraj se je vršila pred ljubljanskim okrožnim kot tiskovnim sodiščem razprava v tožbi trgovskega poslovnika »Angela Turka proti urdu niku »Slovenec« zaradi dveh tožbi, v katerih je »Slovenec« meseca novembra lanskega leta poročal o znanih govoricah vloma v trgovino mariborskega trgovca Iv. Kovarja na Frakopanski cesti. Pri razpravi je bila sklenjena poravnava, glasom katere bo objavil »Slovenec« primerno zadoščenje razžaljenemu tožitelju g. Turku, ki ga je zastopal odvetnik dr. Reisman. »Slovenec« bo tudi poravnal stroške postopanja. V isti zadevi so se vršile že tiskovne razprave

pred mariborskim okrožnim sodiščem proti trgovcu Kovarju, ki je tudi obdolžil g. Turka in bli obsojen zaradi klevete v mariborskih listih.

Iz Celja

* **Plenarna seja celjskega občinskega sveta** se bo vršila jutri ob 18. Na dnevnem redu so poročila posameznih odsekov in slučajnosti.

* **Rekordno število gimnazistov.** Na državi realni gimnaziji v Celju se je doslej vpisalo 513 učencev in učenek (začetkom lanskega šolskega leta 496). Zavod je dosegel doslej najvišje število gojencev. Po posameznih razredih porazdeljeni: prvi razred 91, drugi 106, tretji 73, četrti 105, peti 57, šesti 43, sedmi in osmi po 19.

* **Iz mestne klavnice.** Posestnik I. P. iz šmarskega okraja je pripeljal v Celje svinjo, ki je bila bolna in tik pred poginom. V mestni klavnici jo je dal zaklati, toda upravitelj klavnice jo je zaplenil. P. se je zaplenitvi ustavljal in siloma odpeljal svinjo na dvorišče hotela pri pošti, kjer ga je poklicani stražnik šele pripravil do tega, da je svinjo izročil. Seveda se bo moral zagovarjati pred oblastvom.

* **Celjska porota.** Za jesensko zasedanje celjskega porotnega sodišča, ki se odpravi v ponedeljek 10. t. m., so razpisane naslednje razprave: v ponedeljek Ivan Omeruš (uboj) in Ludvik Pajk (uboj), v torek Viktor Petrovič in Adela Mustrova (goljufija), sreda Florijan Fluks (tatvina).

* **Umrli so v celjski javni bolnici:** 31. avgusta Marko Posilović, 1. septembra Ignac Senc, 63letni hlapec iz Celja, in 2. sept. Jurij Dirnberger, 52letni vrtnar iz Ostrožnoga. Prva dva sta padla pod voz in sta podlegla težkim poškodbam. N. v. m. p!

Iz Kranja

* **Zadnja pot notarja Antona Šlambergerja.** V krasnem jesenskem popoldnevu ob častni udeležbi prebivalstva in zastopnikov smo v ponedeljek položili k večnemu počitku najstarejšega slovenskega notarja g. Antona Šlambergerja. Že pred pol peto uro se je zbrala pred hišo velika množica; številni so bili zlasti zastopniki korporacij, oblastev in raznih organizacij. Notarsko zbornico so zastopali notarji gg. dr. Kuhar iz Ljubljane, dr. Pegan iz Radovljice in g. Sink iz Škofje Loke, višje deložno sodišče podpredsednik dr. Golja, nadalje mestni župan g. C. Pirc s svetovalci, številne deputacije Narodne čitalnice, Sokola z zastavama. Pred hišo in ob grobu na mestnem pokopališču je zapel pevski čitalnični zbor več žalostnik.

* **Na glasbeni šoli v Kranju** bo vpisovanje v ponedeljek in torek 10. in 11. t. m. od 17. do 19. v glasbeni sobi, ki se nahaja v pritličju državne gimnazije. Učni predmeti so: Petje, instrumenti in glasbena teorija. Pričetek rednega pouka bo 17. t. m.

* **Nedelja veselice.** Prvo jesensko nedeljo so uporabili za številne veselice in tombole, ki so radi nizke številke v mesecu dobro izpadle. Gasilci so priredili svoje veselice v Bitnjem in na Kokrici, v Britofu in Bitnjem so slavili cerkevna prošenja, v mestu je bila vinska trgatva, na Taborah je zbrala svoje ovčice klerikalna meščanska zveza. Vse prireditve so prošle brez incidentov.

Iz Kočevja

* **Iz občinske seje.** V petek se je vršila tajna seja mestnega občinskega sveta. Sestavil se je odbor, ki bo vodil kontrolo v mestni hranilnici in posojilnici.

* **Trotoar iz Šalke vsko do Kočevja.** Vendarle se bo enkrat uresničila dolgoletna želja vseh rudarjev in kmečkega življa iz Šalke vasi, Zeljin in Kbinje vasi. Te dni bodo namreč začeli graditi trotoar iz mesta do rudniške pisarne. Trotoar je bil že skrajno potreben; največ so trpeli rudniški otroci, ko so morali vsi premaršeni po strašni brozi in blatu v šolo, kjer so radi topline v šolskih sobah našli nahod ali pa se močno prehladili. Stroške bo krila Šalka vas in vodstvo tukajšnjega premoškopa.

* **Zadeva pokopališča.** Že davno se je sprožila misel, da bi mestno pokopališče prestavili z dosedanjega prostora, in to iz dveh razlogov: ker je premajhno in ne ustreza več potrebam mesta in bližnjih vasi; drugič pa, ker je preblizu mesta in bo preveč v bližini nove železnice, ki jo bodo gradili skoraj tik ob njem. Sedaj je ta misel čisto zaspala. Vsekar pa bi moral občinski odbor oskrbeti, da bi rešil ta problem in namestil pokopališče kje zunaj ali pa da bi razširil dosedanje pokopališče Mahovnika in zgornjega dela mesta pri Corpus Christi.

Iz Ptuj

* **Jugoslovenski arheologov.** V nedeljo dopoldne sta pripeljala dva avtomobila mariborske avtobusne proge večje število inozemskih arheologov. Pred mestnim magistratom so jih sprejeli župan in drugi lokalni faktorji. Raz magistrata so plačali narodne trobovnice. Že med potjo so se arheologi ustavili na Hajdini, kjer so si ogledali tamkajšnje izkopine in oba mitreja. V Ptuj so si arheologi ogledali pod večjim vodstvom g. dr. Skraberja vse zgodovinske znamenitosti.

* **Tatvine.** Zadnje čase se v ptujski okolici tatvine silno množijo; zlasti v gornjih Halozah so skoro na dnevnem redu. Tako so v noči od 30. na 31. avgusta neznan tatovi ubili v hlevu gostilničarja Smigoca v Trčcu pri Sv. Vidu okrog 100 kg težko svinjo in jo zavlekli do bližnjega potoka, kjer so jo za silo očistili, pustili tamkaj čreva in druge notranje nerabne dele, a drugo odnesli. Smigocovi ženi se je ob času vloma zdelo, da je slišala v hlevu kruljenje svinje. Opozorila je na to moža, ki je še le po daljšem času, ko je zapazil pred oknom dve moški postavi, šel in gledal. Oba sumljiva moža sta se takoj pridružila v zadaj na travniku se nahajajoči skupini osmih mož. Ko se je hotel Smigoc približati sumljivim ljudem, sta omenjena možka oddala proti njemu dva strela, na kar se je Smigoc hitro umaknil v stanovanje, a lopovi so se počasi oddaljili. Iste noči so ukradli v Jurčevih pri posestniku Zajcu vso zalogo mesa, slanin, masti in raznih drugih predmetov. Nato so izginili brez vsakega sledu. Gre go tovo za večjo dobro organizirano tatnisko družbo, ki zelo sretno opravlja svoj žalosten posel. Okoliščini organizirano po vseh nočne patrulje, ki stražijo imetje vseh vseh. Upamo, da se bo orožništvu kmalu posrečilo spraviti tatnisko drhal na varno.

Z Jesenic

— Smrt v hlevu. Mrtvega so našli v nedeljo jutraj v hlevu posestnika in mesarja Janeza Werglesa na Savi brezposelnega delavca Alojzija Rabiča, rojenega 1882 in pristojnega v občini Tržič. Rabič je več let prosiel po Gorenjskem in tudi po Jesenicah, preteklo soboto pa je brez vednosti gospodarja Werglesa zatekel v njegov hlev, kjer ga je tekom noči zadela srčna kap. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico na Jesenice.

Iz Novega mesta

— Predavanje o esperantizmu. Da se bo novomeška publika bližje seznanila z veliko idejo esperantizma, ki je do danes zajela že ves svet, bo priredilo Sokolsko društvo v sponzorstvu z esperantskim klubom 7. t. m. ob 19.30 v mali dvorani Sokolskega doma veliko propagandno predavanje prof. Modrijana. Napredno občinstvo in vsi zainteresirani vjudno vabljeni, da izkoristijo to lepo priliko. Ker je esperantistično gibanje kulturna zadeva vsega sveta, je naša dolžnost, da se podrobno poučimo o razvoju, gibanju in pomenu mednarodnega pomožnega jezika esperanto — svetovnega jezika najbližje bodočnosti!

Sokol

Odhod Sokolstva iz Slovenije v Skopje

Na VI. pokrajinski zlet JSS v Skopju od 5. do 7. t. m. je odšlo lepo število članstva iz vseh 5 slovenskih sokolskih žup, zlasti iz gorenjske in mariborske sokolske župe. V nedeljo 2. t. m. je odšel v Skopje tehnični odbor JSS in olimpijska vrsta, ki nastopi v sredo zvečer v sokopskem gledališču pri slavnostni akademiji. Ostalo članstvo pa je odšlo z osebnim vlakom v ponedeljek ob 17.30. S tem vlakom se je odpeljalo približno 350 sokolskega članstva, pa tudi večerni brzovalci, ki so odšli lepo število izemkov. Ljubljanski Sokol — matica JSS — podari na Kosovem polju krasen svilen trak v državnih barvah praporu «Sokolske župe kraljeviča Marka», ki ga je na Vidovdan poklonil kralj Aleksander.

Sokol Koroška Bela — Javornik

Javna telovadba se je vršila v nedeljo popoldne na lastnem telovadišču ob lepi udeležbi občinstva. Otvorila jo je moška in ženska deca (40) s skupnimi prostimi vajami, ki jih je izvajala prav zadovoljivo. Prav lepo je izvajal proste vaje tudi moški naraščaj (18), mnogo slabši pa so bili člani in članice s sokopjskimi prostimi vajami. Za te vaje je treba mnogo večje z godo. Na drugo in bradlji je nastopila vrsta članov, med njimi smo opazili nekaj res dobrih telovadcev. Nato je nastopila vrsta članov v skoku ob palici v višino in so vsi preskočili višino 2.50 m, pa bi lahko tudi več, če bi bila stoja višja. Zelo so ugajale proste vaje s perjem, ki so jih izvajale članice domačega društva, še večji uspeh pa so dosegle skupinske vaje z velikimi obroči, ki so jih brezhibno izvedle članice in ženski naraščaj z Jesenic; žele so burno priznanje. Pri javni telovadbi je sodelovalo sokolsko društvo z Jesenic z vsemi oddelki in godo ter sokolsko društvo iz Stražišča z 8 članicami.

Donisi

DOBROVA PRI LJUBLJANI. S »popravkom«, priobčenim v «Jutro» 26. pr. m., se hoče naš sokolski upravitelj na lep način opravičiti pred javnostjo in oblastjo. Ugotovljamo ponovno, da je g. sokolski upravitelj vabil mladeniča že dne 5. avgusta t. l. v Stranski vasi, naj pride k njemu da bo podpisal izjavo. Ko se je mladenič res zglasil pri njem, ga je g. sokolski upravitelj strasil, da bo, ako ne podpiše izjave, s katero naj bi se spravile v zvezo z znano afero na koku v cerkvi dve gospodini, ki uživata pri faranji vesplošni ugled — kaznovan z zaporom do dveh mesecev. Dalje še enkrat ugotovljamo, da je g. sokolski upravitelj omenjeno izjavo sam sestavil in jo dal mladeniču prepisati in podpisati. Svetujemo g. sokolskemu upravitelju, da se ne vrti v stvari ki ne spadajo v njegov delokrog, ker bomo v prihodnje vsako nepravilnost pošteno oziroma — Farani.

SEVNICA. (Javna prošnja na direkijo državnih železnic.) Staro slovitno meščansko šolo v Krškem obkrojuje večje število otrok iz krajev Loka pri Zidanem mostu, Brež, Sevnica, Blonja in Rajhenburg. To so otroci materijelno popolnoma izčrpanih staršev — državnih uslužbencev. Noheden od prizadetih staršev ne pošilja otrok v meščansko šolo iz luksusa, ampak iz potrebe, kajti danes zahteva vsak trgovec in obrtnik pred sorojemom javnega v službo spricevalo o popolnoma dovršeni meščanski šoli. Ta deca se vozi sleherni dan s prvimi jutranjimi osebnimi vlakom v Krško in popoldne odnoso zvečer nazaj domov. Navedeni jutranji vlak je dospel na primer leta 1926 iz Zidanega mosta v Sevnico ob 5.30, leta 1927 ob 5.05 in letos dospel že celo ob 4.40. V Sevnici morajo šolarji vstati ob 5.30 in dospeti v Krško ob 5.15. Ker se šola prične redno ob 8 urah, morajo tavati, zmrzavati in stradati cele 3 ure v Krškem. Človeku se krči srce, ko gleda na kolodvorih to izčrpano dečo, ki v naslednji dobi razviti toliko trpi in komaj na dan 4 ure spi, kajti drugi čas mora uporabiti za učenje in vožnjo. Če v letu 1926 smo prizadeti starši vložili prošnjo na direkijo drž. žel., da bi se tovrstnemu vlakom, ki odhaja približno ob 5. iz Zidanega mosta proti Zagrebu, priklopi kak star osebni vagon za šolo obiskovalcev deca. Odgovor je bil seveda negativen, ker ni bilo potrebnega kredita. Krivda ne zadene direkije državnih železnic v Ljubljani, kajti vsi dobro vemo, odkod prihaja »štedenje« in kje se mora štediti. Vendar prizadeti starši ponovno prosimo iz socialnih in zdravstvenih ozirrov naslovno direkijo, da olajša trpljenje naših deci ter odredi, da se navedenemu tovrstnemu vlakom v Zidanem mostu priklopi osebni vagon, ki bo vozil do postaje Videm-Krško, ali pa dovoli šolarjem vstop v službeni vagon. Istinitost navedbe te prošnje bo potrdilo ravnanje meščanske šole v Krškem.

Sport

Trening tekma reprezentančna družina: ASK Primorje. Danes popoldne se odigra ob 18. uri na igrišču Ilirije prva trening tekma naše reprezentančne družine, ki bo imela za nasprotnika agilno družino Primorja. Ako dosepejo že danes vse igralke, ki so določene za državno reprezentanco, v Ljubljano, nastopi družina v naslednji postavi: Cimperman, Balzarena, Šojat, Tratnik, Jovanović, Radović, Bobinski. Ako pa bi bila katera od teh igralke zadržana, vstopijo na njih mesta igralke Ilirije. Tekma obeta zanimivo borbo ter prvorazredni sport, ker sta oba protivnika jaka ter razpolagata s prvostvornim materijalom. Jutri nastopi naša reprezentančna družina proti reprezentanci Ljubljane, katera bo sestavljena naslednje: Starc, Brodar, Zanner, Kaiser, Jermol, Erbežnik, Dobler; rez. Bernik, Kezele, Jenko. Po jutrišnji tekmi bo sestavljena definitivno podsavetna reprezentanca, v kateri so še nesigurno zasedena mesta branilke in srednje napadalke.

Tomljenovič in Flick ne nastopita v naši državni reprezentanci. Prva je težje blesterna druga pa ni več verificirana igralka JHSA. Z odnositnostjo teh dveh naših najutinitivnejših in najpopularnejših igralok, bo naša družina močno handicapirana.

Sestanek damskega komiteja za sprejem Čehinj. Ponovno opozarjamo na današnji drugi sestanek damskega komiteja za sprejem Čehinj, ki se vrši ob 18 ur v damskem salonu kavarne Emona. Vse cenejše dame, ki bi hotele sodelovati pri sprejemu se najvjudneje vabijo, da se sestanka sigurno udeležijo. Posebej pa se naprošajo vsa ženska društva, da pošljejo na ta sestanek svoje zastopnice.

Predprodaja vstopnic za tekme 8. in 9. t. m. Opozarjamo na predprodajo vstopnic za meddržavno in medmestno tekmo, ki se vrši v trafikah Sever, v Selenburgovi ulici. V interesu občinstva je, da si oskrbi vstopnice, zlasti sedeže v predprostorju.

SK Ilirija Razdelitev odhodniške službe na sportnem prostoru za tekoči teden: sreda g. kap Vizjak, četrtek g. ing. Bloudek, petek g. Betetto, sobota (praznik) g. Jerman, nedelja g. Zupan, ponedeljek g. Rotar, torek g. Baltesar, sredo odhodniški, ki so morda ne določeni dan zadržani, se naprošajo, da sami poskrbe za nastestnika. — Tajnik

SK Ilirija (nogom. sekcija). Prihodnji trening i. skupine se vrši danes, v sredo ob 17.30, v četrtek ob 17.30 se igra na dva gola s SK Slovanom. Skupina II. trenira v tekočem tednu radi hazenskih prireditvev samo v petek ob 17. dalje. — Načelnik

Amater (Trbovlje): Ilirija rez. 6:1 (3:1) V nedeljo se je odigrala v Trbovljah prijateljska nogometna tekma med gornjima kluboma. Rezerva Ilirije kombinirana z juniorji je prvič zapustila porazena Trbovlje, akorsvno je tehnično nadkriljevala domačine. Amater je predvedel lepo skupno igranje ter si sigurno priboril zmago. Mnogobrojna publika, ki je posetila tekmo, je zadovoljna zapustila igrišče. Sodil g. Martin zadovoljivo.

SK Jadran. Danes v sredo obvezni trening za vse članstvo ob 17.30 na našem igrišču. Jutri v četrtek pa za prvo moštvo

Izjava

Podpisani obžalujem vse žalitve in podtikanja, katere sem izrazil o g. Josipu Strojku, posestniku in Karlu Omerzu, učitelju, oba v Trbovljah.

Trbovlje, dne 30. avgusta 1928.

IVAN VOZELJ.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod • Ljubljana 4. septembra 1928.

Višina barometra 808.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanje							
Ljubljana	7.58	10	16	NE 2	0	prš	1.0
Maribor	6.58	12	10	SSW 2	0		
Zagreb	7.54	16	13	SSE 2	9	dež	1.0
Beograd	7.57	17	70	E 2	10	dež	1.0
Skopje	7.66	17	83	E 1	10	dež	1.0
Dobruška	7.62	20	77	NNW 2	10		
Split							
Sarajevo							

Solnce vzhaja ob 5.24, zahaja ob 18.33, luna vzhaja ob 20.47, zahaja ob 10.27.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 21.0 C, najnižja 10.0 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Sedanje vreme se bo držalo.

Tržiska vremenska napoved za sredo: Zmerni vetrovi z vzhoda, oziroma severovzhoda. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 16 do 20 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

na igrišču SK Ilirije tudi ob 17.30. Udeležba strogo obvezna. — Načelnik.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Danes reden trening za pohod v Celovce ob 15. Udeležba obvezna. — Trener.

Motoklub «Ljubljana» naznanja vsem svojim članom, da se vrši v četrtek dne 6. t. m. strogo obvezen sestanek vseh članov ob 20. uri v klubovem lokalu, hotel Struželj. Ker se bo na tem sestanku razpravljalo tudi o motornih dirkah, ki se vrše dne 8. t. m. se člani ujudno vabijo, da se ga gotovo udeležijo. — Odbor.

Po svetu

Zdaj pojdemo zopet po starem vrstnem redu!

Nogomet se zopet oživlja. V srednji Evropi je trenutno najzanimivejši boj za srednjeevropski pokal, kjer so igre z današnjim dnem odigrane do II. kola. Slavija iz Prage je najprej odpadla, takoj za njo beograjski SK. Danes se odloči še usoda našega gradjanskega in češkoslovaškega prvaka Viktorije — Žitkov ter avstrijskega Rapida in Hungarije, ki igra vseh enakih razlike golov (7:7) v dveh tekmah še tretjo tekmo. Gradjanski ima oboje na doberem; sicer pa udeležba naših klubov vsemogočnemu odboru za odigranje srednjeevropskih pokalnih tekem ni preveč všeč. Na Dunaju se vrši danes važna seja, ki bo razpravljala o protestu Gradjanskega — ki bi moral prvo tekmo igrati v Pragi in odločiti na domačih tleh — in o udeležbi Jugoslavije v letu 1929, ker so ba je skoraj vse tekme v naših mestih deficitne in ne garantirajo profesionalom dovolj za službo. — Polagoma se pričenja odvijati tudi prvenstvena sezona. Avstrija je že pričela s 5 pari. Španci in Italijani so jo preko polovica mahnila čez lužo. Barcelona je šla v južno, Brescia pa v severno Ameriko, kjer na jima ni bilo ravno poslano s cvetjem. — V Angliji se je tudi že pričela velika sezona. Angleski listi prinašajo s pozivi za tim večjo udeležbo zanimive podatke o ogromnem razvoju tega sporta. Skoraj neverjetno se zdi, da je včlanjenih v angleškem nogometnem savezu nič manj kot 30.000 klubov, ki odigravajo vsako nedeljo od 12.000 do 15.000 tekem. London sam ima 2500 nogometnih klubov, med katerimi je komaj nekaj nad 12 profesionalnih. V vsej Angliji je le 28 profesionalnih klubov, dočim svoje vsi ostali nogomet le kot amaterski. Taka je zibelka nogometa!

Čuden pojav je opaziti med nekaterimi slavimi lahkoatleti. Takoj po zaključeni olimpiadi in nekaterih startih v večjih sportnih središčih Evrope so pričeli izjavljati, da se bodo umaknili iz vrst aktivnih sportnikov. Ker so med njimi celo zmagovalci z olimpijade, ni mogote teh sklepov pripisati neupšom, torej nedisciplinai posameznikov. Tako je Anglež Lowe po zmagi dne 19. avgusta nad dr. Peltzeriem v Berlinu izjavil, da ne pojde več na start. Za njim se je oglasilo tudi več Švedov, ki pravijo, da jim poklic jemlje preveč časa, da bi se mogli udeleževati na zelenem polju. Med njimi je bivši svetovni prvak v metu kopja Lindström, slavni tekač Edwin Wide in Bylén, ki je v Amsterdamu za Loweiem zasedel drugo mesto na 800 m. — Z lahkoatletske olimpijade prihajajo sedaj na dan razne čudenčne afele! O Nurniju in Ritoli so privedovali, da sta stvar na 5000 m sporazumno uredila tako, da je Nurni čvekale Ritolo do cilja s seboj, nakar mu je dal znamenje, da lahko »zmaga«. Šved Wide je pihal brez upa zmage za njima! — Še lepša je zgodba o edinem ameriškem olimpijstnem zmagovalcu v tekih, in sicer prvaku na 400 m Barbuttiu. Neki ameriški reporter je na razna šušljanja izpuštil mačka iz vreče in javno povedal, da sta dva ameriška pomožna trenerja dala tekmovalcu tik pred startom čašico opojne pijače, ki mu je pomagala do zmage. Tik pred ciljem se je Barbuttiju, ki je znan kot vzdržljav in resen sportnik, stemnilo pred oči: zbral je še enkrat vse moči ter se za dve dlanji pred Kanadijem Ballom rešil v cilj. Čeprav so mnenja deljena, ali je Barbutti zmagal le zaradi onega požirka iz alkoholnega pripravljene pijače, je vendar gotovo, da se je nosilci srečev, ki so v olimpijskih določbah prepovedani. O stvari bo sedaj razpravljali ameriški olimpijski odbor. Neki newyorški list govori celo o olimpijski goljufiji Barbuttija in namiguje, naj bi mu odvzeli zlato kolajno. Le s tako gesto bi Amerika lahko popravila moralno škodo, ki jo je povzročil kozarec cherryja. Švedski listi razpravljajo te dni obširno o načrtu lahkoatletskega mitinga petih držav (Nemčije, Anglije, Francije, Švedske in Finske), ki naj bi se vršil i. 1930 v Berlinu. Ti mitingi naj bi se vršili vsaki dve leti med olimpijadi ter pripravili evropske atlete na boj proti Ameriki. Leta 1930 bi bila prireditvev z ozirom na olimpijado v Ameriki posebno aktualna. Slični mitingi naj bi se vršili i. 1934 v Oslu, i. 1938 v Londonu, i. 1942 na Finskem in i. 1946 v Parizu. Ideja je prav dobra in ni dvoma, da jo bodo izvedli, posebno še, ker dosedaj med najboljšimi evropskimi lahkoatleti ni bilo prave skupne konkurence. Plavalcem minevajo solčni dnevi. Borg, Koljac, Crabbe in Norellus so se do pred kratkim kazali Dunajskom. Borg se jim je malo zameril, ker je čisto čakal na svoje tovaršice, ko so se na približali domovini, je zopet odkuril. Med drugim je na teh tekmah postavil Koljac nov svetovni rekord na 400 m hrbtno v času 5:39.2 (boljše od svetovnega rekorda, ki pa se ne prizna, ker je plaval s stafeto) in postavila nov svetovni rekord na 300 m prosto v času 4:08.3. — Da je gđ. Hawke preplavala Rokavski preliv v času 19:16, smo že pisali. Pred nekaj dnevi se je isto posrečilo njeni rojakinji gđ. Sharp, ki je plavalas samo 14:58, torej samo 18 minut manj od rekorderke Ederle. Sharpova je peta ženska, ki je zmogla to avanturo. — Slično bolezen imajo tudi na Sardiniji, kjer je pred dnevi zlezal v vodo italijanski plavalec Cau in preplaval kakih 15 km široko morje do Korzike v 5:40.

Na kolesarskem svetovnem cestnem prvenstvu za profesionalne v Budimpešti sta Laha Girardengo in Binda tako malomarno zastopala svoje barve, da jih je laksa kolesarska zveza za 6 mesecev diskvalificirala. Oba sta kmalu po startu (50 km) odnehala in prostovoljno izstopila. Sedaj so listi polni njihovih opravičil, češ da nista zmogla napora in kazni ne zaslužita. Kakor vse kaže, pa bo ostala v veljavi.

Svetovni prvak v boksu Tunney slovesno izjavlja, da bo vrzel rokavice v ogenj in ne bo hodil več med vrvi. Glede naslednika si ne razbija glave; meni pa, da bi bil Phil Scott najpripravnější. Zadržal žrtve turneja, Novozelandske Henney je odšel domov, da se pripravi za nov boj, v katerem hoče doseči doneči, naslov svetovnega boksaškega prvaka in potem poročiti kako dolarsko princezo, kakor se obeta Tunneyu.

Gospodarstvo

Naša trgovinska bilanca s posameznimi državami v I. polletju 1928.

Generalna direkcija carin je objavila podatke o udeležbi posameznih držav v našem uvozu, tako da lahko pregledamo gibanje naše zunanje trgovine v I. polletju t. l. Kakor smo že poročali, je bila naša trgovinska bilanca v prvi polovici tekočega leta pasivna za 1135 milijonov Din (v I. polletju 1927 je bila pasivna le za 370 milijonov. Napram lani se je uvoz dvignil od 3376 na 3822 milijonov Din, izvoz pa se je zmanjšal od 3006 na 2687 milijonov Din.

S posameznimi državami se je naša zunanja trgovina gibala v prvem polletju naslednje (v oklepajih podatki za I. polletje preteklega leta; vse v milijonih Din):

	uvoz	izvoz	suf. ali def.
Češkoslov.	661 (640)	191 (399)	- 470 (- 241)
Avstrija	633 (688)	481 (623)	- 152 (- 66)
Nemčija	514 (402)	328 (264)	- 185 (- 138)
Italija	502 (462)	296 (814)	+ 294 (+ 352)
Madžarska	260 (136)	233 (226)	- 27 (+ 70)
Anglija	247 (222)	46 (39)	- 201 (- 184)
Francija	137 (162)	89 (75)	- 98 (- 87)
USA	152 (135)	26 (76)	- 126 (- 109)
Poljska	114 (31)	47 (2)	- 67 (- 24)
Brazilijska	94 (83)	- (-)	- 94 (- 82)
Indija	60 (22)	8 (12)	- 52 (- 10)
Švica	55 (44)	109 (117)	+ 55 (+ 73)
Nizozemska	39 (35)	16 (10)	- 23 (- 25)
Grčija	35 (46)	153 (280)	+ 118 (+ 234)

Najbolj se je poslabšala naša zunanja trgovina s Češkoslovaško, in sicer zato, ker je izvoz zaradi slabe letine nazajdoval na polovico, dočim se je uvoz iz te države dvignil. Posledica tega je bila, da se je pasivnost našo trgovinske bilance s Češkoslovaško dvignila od 241 na 470 milijonov Din. Tudi z Avstrijo se je naša trgovinska bilanca znatno poslabšala ter se je deficit dvignil od 66 na 152 milijonov. Izvoz v to državo je znatno nazadoval, pa tudi uvoz je bil nekoliko manjši. Nasprotno pa se je naša zunanja trgovina z Nemčijo tako glede uvoza kakor tudi glede izvoza poslabšala. Pri uvozu je Nemčija prišla na tretje, pri izvozu pa na četrto mesto.

Med redkimi državami, s katero imamo aktivno trgovinsko bilanco, je bila tudi letos Italija. Toda aktivnost se je napram lani zmanjšala od 352 na 294 milijonov Din. Slično kakor z Nemčijo se ugodneje razvijala obseg naše zunanje trgovine z Madžarsko. Ker pa se je uvoz v večji meri dvignil kakor izvoz, se je lanskeletni suficit spremenil v deficit. Prišlo je, da se je povečal tudi obseg zunanje trgovine z Anglijo, dočim kaže naša zunanja trgovina s Francijo in Zedinjenimi državami le manjše spremembe. Znatno se je letos tudi dvignila naša zunanja trgovina s Poljsko, tako glede uvoza, ki se je skoro potrojil, kakor tudi glede izvoza. Omeniti je še poslabšanje naše zunanje trgovine s Grčijo, ki je sicer ostala aktivna, vendar se je aktivnost znatno zmanjšala in tudi izvoz v to državo je precej nazadoval.

— Gibanje indeksa cen v trgovini na debelo. Beograjski «Privredni pregled», je po dolgi pavi objavil zonet indekse cen v trgovini na debelo, in sicer za maj, junij, julij in avgust. V koliko so ti indeksi točni, nam ni znano, vendar bi bil že skrajni čas, da bi končno dobili uradni indekse cen, ki bi nam vsaj priključno zanesljivo kazali gibanje cen v naši državi. Menda smo mi edina civilizirana država, ki v tem pogledu ne vodi nikake uradne statistike. Indeks cen «Privrednega pregleda» kaže v zadnjih mesecih malenkostno nazadovanje, in sicer je letalni indeks znašal v maju 1620, v juniju 1561, v juliju 1511 in v avgustu 1542, dočim se je v prvem četrtletju t. l. gibal nad 1600. Nazadovanje cen se opazja predvsem pri kmetijskih proizvodih (za maj znaša indeks 2360, za avgust pa samo 1816). Indeks cen industrijskih proizvodov se v razdobju maj - avgust ni znatno spremenil, vendar je višji kakor v prvem četrtletju, nasprotno pa je indeks cen gradbenega materiala nižji kakor v prvem četrtletju. Večje spremembe opazamo pri indeksu cen živine. V maju se je dvignil od 1574 na 1628, nakar je do junija zopet nazadoval na 1598, vendar pa se je v avgustu zopet dvignil na 1688.

— Preložene razprave tarifnega odbora. Kakor poroča Savez industrijalcev v Zagrebu, je bilo zasedanje tarifnega odbora, ki bi se moralo po sklepu zadnje seje tega odbora v Celju vršiti 10. t. m. v Beogradu, odgodoeno na 17. t. m., in sicer zaradi tega, ker se inspektor prometnega ministarstva g. Cugmus nahaja na službenem potovanju. Najprej bodo posamezne sekcije razpravljale o tarifah za agrarno industrijo v enotnem, za papirno industrijo in rudarstvo, predvsem premog. Pri razpravah bodo sekcije zaslišale interese, ki bodo imeli pravico, da osebno iznesejo svoje mišljenje. Po končanih razpravah v Beogradu se bo delo na isti način po programu nadaljevalo v Zagrebu, kjer se bo razpravljalo o tarifah, ki se nanašajo na lesno, metalurgično in kemično industrijo. Savez je tudi podvel korake pri prometnem ministertvu glede skrajšanja nakladalnega in razkladalnega roka (od 24 na 6 ur), ki pa so ostali doslej brez uspeha.

— Dobave. Strojni oddelek direkcije železnic v Ljubljani sprejema do 5. septembra ponudbe glede dobave vijakov, podložnic za vijake, 150 kg mazinjske mila, plinskih cevi in njihovih delov ter šip. do 7. septembra pa glede dobave 20 ton kovaškega koksa in 10 ton livarskega koksa. — Delavnica direkcije državnih železnic v Mariboru sprejema do 7. septembra ponudbe glede dobave jeklenih odklitos, do 8. septembra glede dobave 3000 kg pritrdilnega obličnega jekla sistema «Norck», do 9. septembra glede dobave valjev za batne obroče, do 10. septembra glede dobave koles za spojke nosilnih vmetil in varnostnih obročkov za lažajna stremena; do 11. septembra pa glede dobave 2500 kg matic.

Borze

4. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bilo tudi danes več privatne ponudbe, ki je krila svo potrebo v devizah na Berlin, London, Newyork in Trst. Dočim je Narodna banka intervenirala le v devizah na Curih in Dunaj. Promet je bil srednji. Največ je bilo popraševanja po devizah na Curih, Berlin in Dunaj. Tečaj se niso bistveno spremenili. London je za malenkost popustil, Trst pa se

je malo dvignil.

Na zagrebškem efektm tržišču se je vojna škoda za malenkost okrepila. Promet je bil slab. Promptna je notirala 435.5 do 436.5 (včeraj 434 — 435), trgovala pa se je za december po 452. Investicijsko je bilo zaključeno po 88.25. Med bančnimi vrednotami je bila Srpska zaključena po 149, pozneje pa je notirala 151 — 155. Dalje se je trgovala Jugobanka po 88.5. Med industrijskimi vrednotami so bili zaključki v Slavsku po 100, v Vevah po 105, v Dubrovački po 470 in v Sečerani po 500. Trboveljska je notirala 480 — 492.5.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.815, Berlin 13.5475 — 13.5775 (13.5625), Bruselj 0 — 7.9124, Budimpešta 0 — 9.2244, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 8.009 — 8.086 (8.021), London 273.7 — 276.5 (276.1), Newyork 56.8 — 57.0 (56.9), Pariz 0 — 222.2, Praga 0 — 168.07, Trst 297 — 299 (298).

Trst. Beograd 33.475 — 33.775, Dunaj 266.25 — 272.25, Praga 56.46 — 56.76, Pariz 74.40 — 74.70, London 92.58 — 92.78, Newyork 19.035 — 19.095, Curih 366.75 do 368.75; dinarji 33.475 — 33.975.

Dunaj. Beograd 12.455 — 12.465, Berlin 168.56 — 169.36, London 34.39 — 34.49, Milan 37.095 — 37.195, Newyork 708.35 do 710.85, Praga 20.985 — 21.065, Curih 136.38 do 136.88; dinarji 12.45 — 12.51.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.75, Newyork 519.25, London 25.19875, Pariz 20.28, Milan 27.18, Praga 15.39, Budimpešta 90.64, Bukarešta 3.155, Sofija 3.75, Varšava 58.20, Dunaj 73.18.

Elekti.

Ljubljana. Investic. 0 — 88.5, Celjska 158 — 0, Ljublj. kred. 128 — 0, Kred. ital. zavod 170 — 175, Vevče 105 — 110, Ruše 265 — 285, Stavbna 56 — 0, Sešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 435.5 — 436.5, kasa 435 — 436, za september 440 — 0, za december 451 — 452, investicijsko 88.25 — 88.5, agrarne 55 — 56; bančne vrednote: Hipo 58.5 — 59.5, Poljo stara emisija 18 — 18.5, nova emisija 0 — 17, Kreditna 85 — 0, Zemaljska Sarajevo 130 do 150, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Narodna 6650 — 0, Srpska 151 —

Iz življenja in sveta

V pasti fašistične špijonke

Rossi, ki je pomagal umoriti Matteottija, v fašistični ječi »Regina Coeli« v Rimu. — Usodepoln izlet z vohunko Mussolinijeve vlade. — Sredstva fašistov v inozemstvu, s katerimi izvajajo žrtve v past

Skozi švicarske liste gre zadnje dni glasen protestni šum zaradi aretacije Cezarja Rossija, komplica Matteottijevega morilca, ki je bil svojčas oproščen samo zato, ker je grozil, da bo v nasprotnem primeru diskreditiral Mussolinija pred vsem svetom. Diktator, ki se nikogar ne boji, se je njegovih groženj tako ustrašil, da ga je res pustil čez mejo, kjer pa mu je Rossi postal očitno še opasnejši kakor v domovini. Zato se je prošli teden poslužil posebne pasti, v katero se je mož vjel in sedaj sedi že za zapahom v ječi »Regina Coeli«.

Dne 27. avgusta se je pripeljal v hotel »Aiglon« v Luganu mož v spremstvu ženske. V tujski imenik se je vpisal za Bazzalija, za svojega spremljevalca pa je izjavil, da se piše Margerita Durandova. Za oba je navedel, da prihajata iz Pariza.

V Luganu je Durandova seznanila Bazzalija z nekaterimi drugimi Italijani, ki so se ž njim izvrstno zabavali. Napravili so več izletov v okolico z avtomobilom in slednjič je eden iz te družbe predlagal, naj bi izleteli v Morcote, kamor se pride najprej čez italijansko ozemlje.

Znanci so se o vsem sporazumeli in sedli v avtomobil. Ko pa se je vozilo približalo jezu Melide, ki loči Švico od Italije, je šofer, mesto da bi vozil po navedeni poti, zavil nenadoma na obmejno italijansko ozemlje. Tam se je avtomobil ustavil in možki znanci so novemu prijatelju pomolili pod nos povelje za aretacijo Cezarja Rossija, sotrudnika pri Matteottijevem umoru, ki ni bil nihče drug nego med njimi se nahajajoči Bazzali. Tudi gospa Durandova se je zdaj razglašila in pokazala, da je bila navadna špijonka, kateri je Rossi nasedel, ko se je odpeljal ž njo iz Pariza.

Nastalo je seveda prekanje, ampak Rossi je imel o teritorialnih pravicah tako nejasne pojme, da se je dal od-

vesti spremljevalcem, v katerih je spoznal Mussolinijeve agente. Rossijeva spremljevalka pa je med tem brzojavno obvestila hotel v Luganu, o dogodku in je naročila, naj se izroči vsa Rossijeva prtljaga fantu, ki pride po njo.

Res se je v hotelu kmalu zgasil mlad fant, kateremu so hotelski nameščenci izročili vse, kar je imel Rossi s seboj. Durandova je namreč obljubila, da bo sama poravnala račun.

Tako je prišel Rossi v Mussolinijevo past. Rossi je bil prej major v ita-

lijanski vojski in tiskovni šef Mussolinijeve vlade. Bil je član četvorice, ki je organizirala in izvedla pohod na Rim, za kar je dobil nagrado v obliki masne službe z visokimi dohodki. V Matteottijevi aferi je dokazal Mussoliniju, da se je strašno umazal; zato je bil sicer postavljen na zatožno klop, a oproščen, nakar je zbežal iz Italije. Fašisti mu očitajo, da je bil on tisti, ki je zadnje čase vodil tako srdito kampanjo proti fašističnemu režimu v inozemstvu. Napisal je več brošur, v katerih je polil Mussolinija s precejšnjo mero gnojnice.

Švicarski listi obsojajo način italijanske špijonaže, ki ne da miru emigrantom niti na tleh tuje države in protestirajo proti temu, kar se je zgodilo Rossiju. Seveda pa je mož kriv svoje nesreče sam, ker ni bil dovolj previden.

Štirinajst dni ob pemikanu

Bert Hassel in Cramer nista poginila, ampak sta zablodila v viharju in sta morala pristati na grönlandskem ledu. — Letalo »Greater Rockford« ni niti poškodovano. — Naporna štirinajstidnevna hoja skozi ledeno pustnjo

»New York Times« priobčuje poročilo svojega posebnega korespondenta, ki javlja, da sta švedska letalca Bert Hassel in Cramer še živa.

Po štirinajstih dneh ugičanja o njuni smrti je prišlo poročilo, da sta rešena, živa in zdrava. Zdaj se nahajata že na varnem, na observatoriju Mountu Evansu, ležečem na jugu Grönlandije. Kako sta se rešila, je naravnost čudežno. Ko sta srečno preletela Atlantičnik, sta dosegla grönlandsko kopnino. Tam je začel

pihati močan veter,

ki je zanašal letalo tako v stran, da sta kmalu izgubila orientacijo. Letalca sta se morala spustiti na zemljo, ki je bila pokrita z gladkim ledom. Letalo je pristalo čisto mirno in se ni nič poškodovalo. Dalje pa tudi ni moglo leteti, ker je letalcema pošlo gorivo in so se motorji ustavili.

Odpravila sta se pogumno na pot. Ves čas — zadnjih 14 dni — sta korakala in

iskala zveze s svetom.

Preživljala sta se s pemikanom, presušeni, zmletim kondenziranim mesom. Iskala sta vztrajno Mount Evans, kjer bi bila morala pristati že drugi dan po poletu iz Amerike v Evropo. Tu ju je namreč čakala zaloga goriva, katerega bosta sedaj lahko naložila, če bosta letela še dalje na Švedsko.

O načinu rešitve pripovedujeta ne-

navadne reči. Po štirinajstidnevem romnju sta dospela v bližino ljudskih bivaljš. Pričela sta zažigati

signalne bombe,

iz katerih so se vili stebri dima. Eskimi v naselbini Festenasset so dim opazili in so se mu približali s čolnom. Hassel in Cramer sta jima dala razumeti, da sta se izgubila. Razumeli so, za kaj gre in so obvestili observatorij na Mountu Evansu o vsem, kar so videli. Iz observatorija so jima poslali naproti motorni čoln, ki ju je pobral in nesel med ljudi, kjer sta se lahko okrepcala in odpočila.

Hassel in Cramer sta kljub prestanim naporom sveža in čila. Pravita, da bi bila gotovo prišla na cilj v Stockholm, da nista izgubila orientacije, ki jima je prinesla tako znatno zamudo.

Raziskavanja se bližajo koncu

»Krasin« si je ustvaril novo operacijsko bazo. — Križarka Strasbourg ustavi plovbo v severnih vodah 10. septembra.

Zdaj ko so našli kos »Lathama«, ne dvomi nihče več o smrti Amundsena, Guilbauda, Dietrichsona in ostale posadke francoskega hidroplana. Raziskovalna dela se sicer še nadaljujejo, a bodo po verodostojnih informacijah zaključena že v najkrajšem času. »Kra-

sin«, ki se je jedva odpeljal na raziskovanje, je te dni obiskal Kingsbay in nadaljuje vožnjo v severnem pravcu. Arktična zima se že začinja. »Krasin« si je ustvaril novo operacijsko bazo in bo iskal Amundsena in tovariše dokler mu bo mogoče.

Medtem javljajo iz Osla, da so Francozi sklenili zaključiti raziskovanje. Počakali bodo samo še, da preišče parnik »Mihael Sars« vodovje v bližini Lofotov, kjer upajo, da bi se utegnil najti še kakšen kos razbitega hidroplana. Admiral, ki vodi francosko pomorsko ekspedicijo poroča, da je iz Pariza prejel povelje, naj konča svoje delo in naj se pripravi na povratek v domovino. Križarka »Strasbourg« bo ostavila raziskovanja 10. septembra.

Kodanjska »Politiken« pa oznanja, da je videla ribiška ladja »Jopettar« pred štirinajstimi dnevi na otoku Edgeu blizu Stone Fortlanda sumljive znake z ognjem. Posadka se je skušala izkrcati na nabrežju, ker je menila, da izvirajo signali od Amundsena ali od posadke »Italije«. Vendar so se poizkusili moštva, da bi prišlo na otok, po nesrečli. Kapetan neke druge ribiške ladje je celo izrazil domnevo, da gre mogoče za signale kakih ribičev, ki lo-ve tam okrog kite.

Desna roka za severni tečaj

General Nobile, žalostni junak severnega tečaja, katerega »junaštvo« je tudi v Italiji sprhnelo v nič, je prišel pred dnevi v Milan in se je dal pregledati znanemu kirurgu prof. Lavermicocciju, ki je po natančni preiskavi ugotovil, da ima zlomljeno desno roko. Kostolom pa je sedaj že nad sto dni star in ga bo treba na poseben način izlečiti. Nobile se bo moral podvreči komplicirani operaciji in če ne pojde po sreči, mu bodo morali odrezati celo roko.

Belgijec Charles Cools

je zmagal v nedeljo v teku okoli Pariza na progi 39 km. Na uro je napravil povprečno 15 km.

Poincarejevi vladi narodnega edinstva. Po zadnjih volitvah je premenil stranjo. Priključil se je Loucheurjevi skupini radikalne levice.

Statistika o zakonu in ljubezni

Newyorški biro za socialno higijeno je hotel dognati, koliko sreče in nesreče prinaša zakon, oziroma ljubezen. Dva specialista v tem uradu, dr. Hamilton in dr. Macgowan sta intervjuvala 100 žen in 100 moških v vprašanju, ki so se nanašala na rešitev tega problema. Odgovori so bili toliko obširni in dozdevno tudi toliko odkritosrčni, da sta si lahko napravila zanesljivo sliko o notranjih razmerah teh zakoncev.

Starost intervjuvancev je bila med 23. in 59. letom, večina jih je stala med 30. in 40. letom. Zakonsko življenje je trajalo pri njih od 5 do 15 let. Po tem, kar so poročali, je doživelo teh 200 ljudi nič manj nego 1358 ljubezenskih afer — na vsakega posebej povprečno 7! Tri ženske so izpovedale, da niso nikdar nikogar ljubile; 5 žensk, med temi omenjenih tri, niso ljubile niti svojih mož. Kar se tiče zakonske sreče, je izjavilo le 51 mož in 45 žen, da jim je zakon prinesel neko stopnjo zadovoljstva. 29 mož je priznalo, da so si dovolili ljubezen tudi izven zakona, 9 med njimi je dejalo, da so v zakonu drugače srečni! 71 mož je ljubilo samo svojo ženo, 42 med njimi je bilo srečnih. Za ženske govorijo številke slabšo govorico: 41 jih je bilo zaljubljenih izven zakona, med temi jih je bilo 11 v zakonu srečnih; 56 žen je zatrjevalo, da so ljubile samo svojega moža, med temi jih je bilo 44 srečnih. Ti skoki čez zakonske ograde so vodili pri 28 moških in 24 ženah do dejanske nezvestobe. Hamilton in Macgowan sta povprašala poleg teh 200 oseb še celo vrsto drugih o razlogih, ki so jih vodili do poloma ljubezenskih razmerij pred poroko in med njo.

146 mož in 125 žen je navedlo »ločitev« kot vzrok konca, 93 moških in 78 žensk je postalo sčasoma nezadovoljnih z ljubimko, oziroma ljubimcem; 7 možem in 17 ženskam so pokvarile družine ljubimke ljubezensko razmerje; 6 možem in 2 ženskama pa družine ljubimca; 82 mož in 81 žen je izgubilo v zadnjem trenutku pogum, da bi se zaradi ljubezenskega razmerja pretrgalo zakonsko razmerje; pri 7 možem in 15 ženah ni prišlo do ločitve samo zaradi smrti ljubimke, oziroma ljubimca. Na vprašanje, kaj je končalo nie ljubezensko razmerje, je odgovorila neka žena šegavo: »Revež — poročila sem se z njim.«

Avtorja te statistike ugotavljata, da se pojavi pri ženskah okoli 40. leta nekakšna kritična doba, ko poskušajo doživeti neko srečo, ki je v zakonu niso našle.

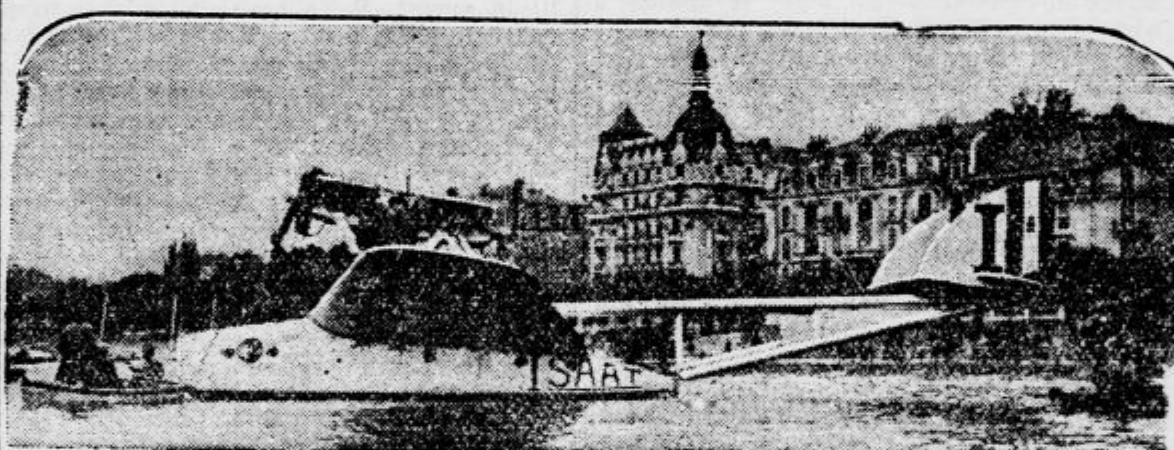
Velike motorne dirke in ghim-khana igre v soboto dne 8. septembra ob 3. uri popoldne na dirkališču pri Dev. Mar. v Poljudu. 10649

V rožicah
»Moj Bog, kako sem potreben brki!«

Gdč. Constance Vampouck

je bila na slavnosti, ki so jo priredili francoski vojaki pohabljeni ob priliki svojega letnega kongresa v Chalons-sur-Marne, izvoljena za kraljico. Na levi in desni od nje obe častni dami.

Hydroavijon italijanskega komandanta Maddalene,

s katerim je ta sodeloval pri reševanju Nobileove ekspedicije, se je na povratku v Italijo ustavil v Genovi. Italijanskega »reševanja« je s tem konec.

Restavracija „Volga“

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU

KONCERT slavne ruske pevke I. Lomanosove,

KONCERT velikega zbora ruskih balalajk s petjem.

RADIO. — Toči najboljša domača in inozemska vina ter ruske specialitete. — Najprijetnejši lokal na velesejmu.

ELEGANTNO. — PRIJETNO. — VESELO.

Solidna postrežba. Za obisk se priporoča

F. LEONOV.

R. L. P.

Ferida

Ferida je oboževala Milutina, mladega pravoslavnega popa, in bogovi so jo ljubosumno kaznovali za to.

Solnce je bilo že zašlo, Vesna, vsa krasna in strastna, je razlivala v noč opojnost vonjavih razcvetij.

Mimo strogih očetovih oči je dekle z zvijačo ubežalo na vrt. S slastjo prav kar osvobodene moči je potegnila vase sveži zrak in se nato priklonila vzhodu: »Alah! ... Halik! ... Ljubim! ... Ti, ki si ustvaril človeško srce, veš, da ne morem drugače!«

Splazila se je do ograje in ga čakala. Ko je prišel mimo, je njena duša za drhtela kakor čudežna struna, ki prepeva molitev: »Milutin! ... daj, da ti pogledam v oči! ... samo enkrat! ...«

Pravoverni Karabegović je poln svetega srda sledil svojo hčer. Tam... jasminov grm... ona... in...

V skro njene sreče je planil vihar očetove kletve.

Bledo lice so ji pregnili s kopreno. Alij Karabegović je besnel, molil, se

postil in delil miloščino, da bi Ferido rešil dženemena. Ker se je bližal razmazan, je odpotoval z njo v sveto deželo.

Tam je molila sredi belo zakritih množic:

»Alah! ... Halik! ... Ljubim! ...«

In ko so velike, svetle oči njenih družic skozi kopreno klicale ljubezni, je ona drhtela, s pobešenimi trepalnicami gledala v svojo tajno. Tedaj se ji je mahoma rodila misel — sijajna, lepa, mogočna:

»Veliki Alah, silnejša od ljubezni, ki jo vse te trume kričijo k tebi, silnejša je moja edina!«

»Do mene?« je skrivnostno vprašal bog.

»Do njega!« je z zardelimi lici odgovorila Ferida.

»Ne dam!« je rekel Alah.

Tedaj... tedaj... je jecjala boječe, »poidem k njegovemu bogu!«

In Halik se je mameče klicala... In nekega dne je Ferida strgala ko preno, planila na cesto in bežala... pribežala s svojim živim srcem do nje govih vrat.

Potrkala je in odprla ji je mlada, zlatolasa deklica dobrih oči.

»Zelite,«

»Zelim... vašega boga! Muslimanka sem... moj bog pa je neusmiljen.«

»Ali ljubite Krista?«

»Ljubim Milutina!«

»Ljubiti morate Krista, boga!«

»Ni res!«

»Če ne verjamete meni, lahko pokličem svojega moža.«

»Bogovil!«

Ni vedela ne kod ne kam. Pred domačim pragom je v ognjenem žaru gledala Azraela, angela smrti. Ubežala mu je, a je čutila, kako jo sledi. In našla je vrata Milutinove cerkve. Planila je v sveti somrak. Pestrobodni svetniki so strahotno zastrmeli vanjo in blazna je padala pred njimi:

»Bogovil! ... Bogovil! ...«

Milutin je prišel in drugič videl njeno lice.

Razno

Gospodične
sprejem kot ustanovitelj
latotam prodam
pločevinasto banjo
Naslov pove oglasa. oddelak
«Jutra».

Na dunajski
veleesejem
potujem te dni. Kdor želi
v družbi, naj javi pod šifro
«Dunaj».

Grevec
«Olefactor» naš najboljši
niski prijatelj. Je razstav-
ljen «Ljubljana» v jeseni.
Ovčijon H 529-530. 27997

Izzrebane številke
elektrone toterije prostovolj
sega gaili društva Smartno
ob Savi
ki se je vrnilo 2. sept. 1928
1133, 643, 152, 1121, 250
706, 584, 1830, 1981, 17
1857, 1466, 1870, 259, 237
29, 1389, 895, 1296, 1296
1646, 1897, 121, 1733, 1831
690, 1700, 269, 1696, 851
906.

Vitelj (zepelj)
etojček, kakor nov prodaja
na 3000 Din J. Uličar. Gorj
pri Bledu — Sprejme po
vajecca
na kovsko obrt, s oekro
v hiši.

Ugodna prilika
Valec odpotovanja olistu
pim proti primernemu od
plačilu plantazo prave an-
gloške ooperne meta. Spar
gelinov ter raznovrstnih
srazvalnih rastlin. Informa-
cije v Sirosemayorjevi ul.
št. 5.

100 Din nagrade
dobi dotični, ki mi pošlje
naslov g. N. Leben. biva-
nja leen-ga trgovca in par-
kot tovarnarja v Sovinski
dolini Frane Meško, Celj-
Aleksandrova ulica št. 5.

Ivo Povšič
roj 16 avg. 1906 v Trbov-
ljah, se posvija zadnjic
da takoj vrne denar. legi
timarijo in kolekcijo dru-
gače sočno nasledovanj-
Kdor mi pomaga, da ga
izsledim, dobi nagrado.
Glavno zastopstvo trditi-
«Krojač», zaloga modnih
žurnalov, Zagreb, Selska c.
št. 204.

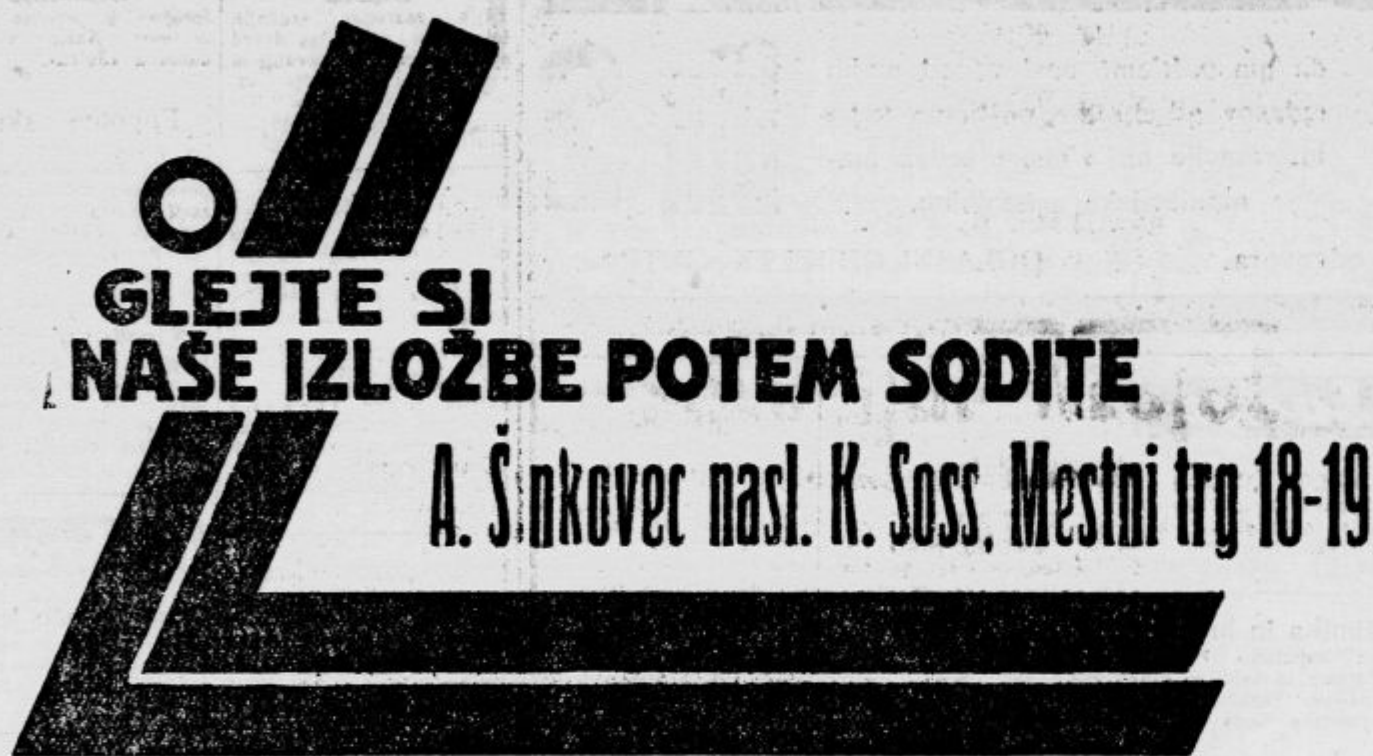
CENJE KOT POVSOD DRUGODI
Zvezke, risani papir, risa-
no orodje in druge šolske
potrebščine kupite pri
L. PEVALEK — Ljubljana,
Zidovska ul. 4. 10079

STARA RENOMIRANA KRZNARNA
V GRADCU (G.)

M. HOMSCHAK

JE ZASTOPANA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU S PREKRASNO IZBIRO
KRZNA ZA DAME, KI SO IZDELANA PO ORIGINALNIH MODELIH.

Brezkonvencionalne cene! Pav. H/455 Prvovrstna izdelava!

Inventurna prodaja po sledečih cenah:

Nogavice:

damske svilen flor	D 9 prej	D 22
" " "	D 14 prej	D 30
" " "	D 18 prej	D 38
" svilene	D 19 prej	D 27
" melirane	D 9 prej	D 14

Perilo:

d. kombineže batist z čipkami	D 36
d. spalne srajce batist	D 59
d. spalne srajce batist z čipk.	D 79

Svila:

foulard vzorčasta za obleke	m D 59
etoman za plašče	m D 69

crêpe de chine vzorčast m D 130
francoske čepice iz filca male D 16
francoske čepice iz filca velike D 19
damski pulover D 68
d. vestica iz filca D 108
otroški predpasniki od D 14 naprej
d. dežniki 100% svila
razprodajna cena Din 190

za gospode:

flanelaste srajce za turiste	D 45
srajca z 2 ovr. iz frenča	D 50
spodnje kratke hlače	D 28
klobukj	D 59
tucat žepnih robcev	D 32

Nogavice

flor, volnene, pavolnate, cvrinate v ve-
liki izbiri in najceneje kupite le pri
OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA
Pred škofijo 15 188
Na debelo! Blago dobro. Na drobno!

Avtoobusna zveza z modernimi velikimi
avtobusi tt. „Tapred“ d. d., Zagreb

1. 668
Zagreb - Brežice - Novo mesto in nazaj. Odhod dneвно
iz Novega mesta ob 4.45 uri, dohod Brežice kolodvor ob
6.30 uri, prihod Zagreb 8.35. Odhod iz Zagreba ob 15.45 uri
Zrinjevac, prihod Brežice ob 17.45 uri, prihod Novo mesto
ob 19.34 uri. — Pojasnila v oglasih.

Kdor oglašuje,
ta napreduje

V najhujši vročini

je najboljša
in najbolj zdrava pljača

ohlajeni

Radenski
zdravilni vrelec

Dobi se ga v vseh boljših trgovinah,
restavracijah in gostilnah

F. P. Vidic & Komp.
in Anton Kovačič

tvornica glinastih izdelkov.

Ljubljana, Prešernova ul. št. 3 Vič, Tržaška cesta

nudi pod konkurenčnimi cenami: glinaste peči
modernih oblik in modelov, kmečke peči,
štedilnike, bele češke emajlne ploščice za
obložitev sten v kopalnicah, kuhinjah itd.

Prevzemamo tudi vsa v to stroko spadajoča
popravila.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri
soproj, oče, brat itd., gospod

Franc Pavc

zatvorni čuvaj drž. žel.

danes, dne 4. t. m., po dolgi, mukepolni bolezni, pre-
viden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v čet-
tek, dne 6. septembra 1928, ob 3. uri popoldne iz hiše
žalosti Celovška cesta 78 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. septembra 1928.

10682

Žalujoči ostali.

Kalvarija

Matičičeva bojna igra, se uprizori 8. in
9. septembra ob 8. uri zvečer na Ko-
deljevem na prstem. Vstopnice v pred-
prodaji pri tvrdki »ORIENT«, Dunajska
cesta 14. 10679

Felix Toman

kamnoseki mojster
Ljubljana

Resiliva cesta števil. 31

prilaga bogato
zalogo nagrobnih
spomenikov od
marmorja in
granita, plo-
šče za grobnice
marmornate plo-
šče za mobilije
po najnižjih
cenah.

183

D. M. C.

znamvanec, Perl - prejica, kvačkanec
ter Mouliné 188
v raznih barvah in najceneje kupite le
pri tvrdki

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA
Pred škofijo 15

Na debelo! Velika zaloga. Na drobno!

MAKULATURNEGA
PAPIRJA

Za trgovce,
za obrtnike,
za peke,
za mesarje,
za industrijo

ko 4 Din

večja množina

na razpolago po ugodni ceni
Naslov pove uprava »Jutra«.

ANTON BOC

kemična pralnica in barvanje

se je preselil

s 1. avgustom

v Šelenburgovo ulico št. 4 (dvorišče)

Na letošnji vzorčni veleesejem je na veselilni prostor dospela

največja senzacija, kar jih je dosedaj bilo, naravnost iz
Amerike in sicer

Adriena, dama z dolgo brado

36-letna poročena žena, mati 2 otrok.
Njena brada je dolga 50 cm. Adriena
so pregledali najizkušenejši zdravniki
in ji dali ime Tarzanova žena (v ljudski
govorici opičja žena), ker je dokazano,
da je to edina ženska s tako dolgo
brado.

Druga atrakcija je El Rauna, indij-
ski fakir, ki se igra z ognjem in plame-
ni, ter turška plesalka Fatma s svojimi
orientalskimi bakhantskimi plesi. Ome-
njeno bodi, da je to isto ravnateljstvo,
ki je bilo tu v Ljubljani lansko leto s
priljubljeno debelo Rozo, in sicer na
istem prostoru.

Na promenadni poti razstavlja ista direkcija najnovejšo senzacijo in
sicer miss Asro, bistrovidni meč, ki čudovito prenaša misli, miss Lidijo
s svojimi pariškimi lučnimi efekti in serpentinskimi plesi in damo z 12
meč v telesu, imenovano živa blazina za igle.

Za obilno udeležbo se priporoča

10652
RAVNATELJSTVO.

Zahvala.

Ob priliki prebriske izgube našega preljubega soproga in očeta, gospoda

Filipa Horvata

se tem potom prav pristočno zahvaljujemo vsem sorodnikom, someščanom, znan-
cem in prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da so ga spremili na njegov
zadnji poti k večnemu počitku.

Najtopleje naj bodo zahvaljeni tudi vsi darovalci prekrasnega cvetja in mno-
gobrojnih vencev.

Posebej se še zahvaljujemo pred. duhovščini, usmiljenim sestram nemškega
viteškega reda, vsem društvom in korporacijam za častno spremstvo, središči
godbi za ganljive žalostinke, pevcem za v srce segajoče peje, g. Jakobu Majcenu
ter g. R. Polaku za pretresljiv nagrobni govor. Vsem presrečna hvala!

V ORMOŽU, dne 2. septembra 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.